

Årsrapport 2017 SDN

Innehållsförteckning

1	Uppföljning av nämndens uppdrag - sammanfattning.....	4
2	Förvaltningsövergripande	6
2.1	Analys av årets utfall - Befolkningsramen	6
2.2	Värdering av eget kapital.....	6
2.3	Nettokostnads-, lönekostnads- och personalvolymsutveckling	7
2.4	Utveckling inom personalområdet.....	7
2.5	Kommunikation	9
2.6	Resultat enligt organisationsstrukturen.....	10
2.7	Uppföljning av negativ avvikelse mot nämndens ekonomiska mål.....	11
3	Uppföljning av kommunfullmäktiges budget	13
3.1	Sammanfattande uppföljning av kommunfullmäktiges prioriterade mål	13
3.2	Sammanfattande uppföljning av kommunfullmäktiges uppdrag.....	14
3.3	Kvarstående mål och uppdrag från budget 2017	15
4	Uppföljning av nämndens verksamhet per verksamhetsområde	16
4.1	Utbildning.....	16
4.1.1	<i>Redovisning av resultat</i>	<i>16</i>
4.1.2	<i>Viktiga framtidsfrågor.....</i>	<i>17</i>
4.2	Äldreomsorg.....	17
4.2.1	<i>Redovisning av resultat</i>	<i>17</i>
4.2.2	<i>Viktiga framtidsfrågor.....</i>	<i>19</i>
4.3	Hälso- och sjukvård	20
4.4	Individ och familj	20
4.4.1	<i>Redovisning av resultat</i>	<i>20</i>
4.4.2	<i>Viktiga framtidsfrågor.....</i>	<i>21</i>
4.5	Funktionshinderverksamhet.....	22
4.5.1	<i>Redovisning av resultat</i>	<i>22</i>
4.5.2	<i>Viktiga framtidsfrågor.....</i>	<i>22</i>
4.6	Kultur och fritid	23
4.6.1	<i>Redovisning av resultat</i>	<i>23</i>
4.6.2	<i>Viktiga framtidsfrågor.....</i>	<i>23</i>
4.7	Måltids- och fastighetservice	24
4.7.1	<i>Redovisning av resultat</i>	<i>24</i>
4.7.2	<i>Viktiga framtidsfrågor.....</i>	<i>24</i>
5	Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag.....	25
5.1	Ej verkställda SoL/LSS-beslut.....	25

5.2	Anmälningar enligt Lex Maria och Lex Sarah	25
5.3	Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll	26
5.4	Ekonomisk uppföljning av flyktingmottagandet	27
5.5	Måltidsprogrammet	27
5.6	Förebyggande socialt arbete – medel ur Utvecklingsfonden.....	28
5.7	Sponsring.....	28
6	Bokslut.....	29
6.1	Sammanfattande analys	29
6.2	Resultaträkning.....	29
7	Fördjupning till nämnden.....	30
7.1	Av den arbetade tiden i Göteborgs Stad ska max 5 procent utföras av timanställd personal. Den arbetade tiden som utförs av timanställda ska redovisas på enhetsnivå samt i antal personer kvartalsvis till nämnden.....	30
7.2	Normen för utannonserade tjänster skall vara heltid. All annan annonsering av tjänster skall beslutas av HR-chefen och redovisas kvartalsvis till nämnden.....	30
7.3	Uppföljning IFO: Barn och familj	31
7.4	Uppföljning av egendomsskador	33
7.5	Uppföljning av brandskyddsarbete	34
7.6	Uppföljning synpunktshantering	35
7.7	Uppföljning uppdrag.....	36

Bilagor

Bilaga 2: ej verkställda beslut LSS kvartal 4 2017

Bilaga 3: ej verkställda beslut SoL kvartal 4 2017

Bilaga 4: Andel arbetad tid timavlönade

Bilaga 5: Resultaträkning 2017

1 Uppföljning av nämndens uppdrag - sammanfattning

Måluppfyllelse

Förvaltningen har under året bedrivit ett brett och omfattande arbete för att öka måluppfyllelsen. Att det är svårt att rekrytera inom flera yrkesgrupper påverkar både kvalitet och ekonomi inom flera områden. I tabellen redovisas bedömd måluppfyllelse vid mandatperiodens slut för de mest prioriterade målen. Jämfört med den fördjupade rapporteringen av måluppfyllelse i uppföljningsrapport 2 2017 har ett mål förändrats, sysselsättningen för grupper långt ifrån arbetsmarknaden där måluppfyllelse förbättrats från viss till god.

+

Mål	Bedömning av uppnådd måluppfyllelse
Göteborg ska vara en jämlik stad	■ Svårbedömd
De mänskliga rättigheterna ska genomsyra alla stadens verksamheter	■ Viss
Äldres livsvillkor ska förbättras	■ God
Sysselsättningen för grupper långt ifrån arbetsmarknaden ska öka	■ God
Individ- och familjeomsorgen ska skapa mer jämlika livschanser för stadens invånare	■ Viss
Livsvillkoren för personer med fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsnedsättning ska förbättras.	■ God
Alla elever ska oavsett bakgrund nå målen inom skolan och kunna utvecklas till sin fulla potential	■ Ingen
De mänskliga rättigheterna ska genomsyra alla stadens verksamheter	■ Viss
Göteborgarnas möjligheter till delaktighet och inflytande ska öka	■ God

Uppdrag

Förvaltningen har arbetat aktivt med politikens uppdrag under året. Ett av uppdragen har inte hanterats och det är uppdrag om ny resursfördelningsmodell där förvaltningen avvaktar den nya grundskolenämndens uppdrag om att ta fram en ny gemensam modell. I övrigt är uppdragen klara eller arbete pågår.

För SDN finns stora risker i och med att förskola och skola lyfts ut ur SDN, samtidigt som kostnadsutvecklingen inom IFO/FH samt ÄO-HS är fortsatt hög. En omorganisation i sig innebär stora påfrestningar på organisationen, inte minst på stödfunktioner. Inför budgetåret 2018 krävs anpassningar av verksamheterna. Förvaltningen har påbörjat arbetet med att ta fram förslag till hur organisationen ska se ut från 18-07-01 samt bemanning.

Verksamheten

- Fortsatt hög efterfrågan av särskilt boende för äldre på grund av ökat vårdbehov. På grund av få särskilda boendeplatser i staden är placering på korttid också fortsatt hög.
- Både kostnader och antal hushåll med försörjningsstöd har fortsatt minska under året. Norra Hisingen tillhör de tre som minskat mest jämfört med föregående år.
- Det utvecklingsarbete som pågår för att åtgärda kvalitetsbristerna i barn- och familjeenhetens arbete har bland annat resulterat i kraftigt minskat antal försenade utredningar.
- De ändrade statliga ersättningsnivåerna för ensamkommande barn och ungdomar täcker inte förvaltningens kostnader vilket inneburit ökade kostnader med 4,2 Mkr.
- Antal boendedygn vuxna har ökat kraftigt och förklaras främst av bostadsbristen och bristen på kostnadseffektiva boendelösningar.
- Kostnadsutvecklingen totalt inom funktionshinderverksamheten visar en minskning beroende på minskade kostnader för egen produktion (DV och BmSS). Bristen på bostäder (F100-lägenheter och BmSS) samt Försäkringskassans ändrade regelverk för personlig assistans har fortsatt inneburit höga kostnader för förvaltningen.
- För att ge bättre förutsättningar för rektorer och förskolechefer att leda det pedagogiska arbetet har en organisation runt dessa med intendent startat höstterminen 2017 som ska kunna ge kvalificerat administrativt stöd.

Personal

Tillsvidareanställda på heltid fortsätter öka och deltidsanställda fortsätter att minska. Sjukfrånvaron har minskat jämfört med föregående år från 9 procent till 8,5 procent. Norra Hisingen har lägst sjukfrånvaro jämfört med övriga stadsdelar. Andelen arbetad tid utförd av timanställda är 5,2 procent (lägst bland stadsdelarna) jämfört med politikens uppdrag på 5 procent. Kompetensförsörjning inom sektorerna är fortsatt en stor utmaning och det är mycket stora svårigheter att rekrytera inom flera yrkesgrupper. Detta är en av de viktigaste framtidsfrågorna, berör alla verksamheter och påverkar ekonomi och kvalitet.

Ekonomi

Norra Hisingen redovisar en avvikelse mot budget på -9,8 mkr för 2017. Detta är en försämring jämfört med uppföljningsrapport 3 på -9,8 mkr. Underskottet har uppstått dels inom äldreomsorgen med fler Norra Hisingen-bor på äldreboende/korttid och att färre antal timmar inom hemtjänsten har gett ett underskott inom ordinärt boende, dels på högre kostnader per barn/elev inom sektor utbildning, vilket resulterade i ökade betalströmmar till fristående skolor och förskolor.

2 Förvaltningsövergripande

2.1 Analys av årets utfall - Befolkningsramen

	Utfall	Aktuell budget	Avvikelse	Utfall 2016
Nettokostnad	2 270 400	2 260 600	-9 800	2 151 000
Kommunbidrag	2 258 600	2 258 600	0	2 154 600
Resultat	-11 800	-2 000	-9 800	3 600
Eget kapital	27 700	37 500	-9 800	39 500
Lönekostnad exkl arvoden	1 066 700	1 059 900	-7 300	1 021 400
Arbetad tid (årsarbetare)	3 226	3 200	26	3 167
Lönekostnad per årsarbetare	331			322

Resultat: Resultatet för 2017 visar ett underskott med -11,8 mkr. Under hösten beslöt nämnden att sänka budgetmålet till - 2 mkr och underskottet jämfört med budget är således -9,8 mkr. Underskottet förklaras i huvudsak av ökade volymer för köpt vård inom bistånd Individ- och Familjeomsorg & Funktionshinder samt myndighetsutövningen inom Äldreomsorg.

Jämfört med uppföljningsrapport 3 innebär resultatet en försämring med -9,8 mkr. Det förklaras dels av äldreomsorgen med fler Norra Hisingen-bor på äldreboende/korttid och färre antal timmar inom hemtjänsten gett ett underskott inom ordinärt boende, dels av högre kostnader per barn/elev inom sektor utbildning och ökade betalströmmar till fristående skolor och förskolor.

Trots en central buffert på 26,9 mkr har förvaltningen ej lyckats nå ekonomi i balans. Förvaltningen har under 2017 hanterat åtgärdsplaner på 15 mkr.

Analys av utfallet i förhållande till 2018 års förutsättningar: Med rådande situation inom myndighetsutövande verksamhet samt halverad finansiering för stödfunktioner och gemensamma poster (på grund av omorganisationen) ser förvaltningen stora utmaningar även under 2018. Förvaltningen ser redan nu behov av åtgärdsplaner för att nå budgetramar. Nämnden har avsatt en buffert på +10 mkr i budget 2018.

2.2 Värdering av eget kapital

Befolkningsramen

Eget kapital är överskott från tidigare år och är tänkt att trygga verksamheterna vid tillfälliga och hastiga förändringar eller för kostnader av engångskaraktär.

SDN Norra Hisingen har vid utgången av 2017 ett eget kapital till en storlek av 27,7 mkr. Detta är en minskning jämfört med föregående år med -11,8 mkr (minskningen motsvarar årets resultat). Stadsdelens egna kapital ligger därmed under riktnivån enligt gällande regelverk. I och med omorganisationen kommer det egna kapitalet för stadsdelsnämnderna regleras i kommande bokslutsberedning utifrån nämndernas nya lägre kommunbidrag. En stadsdel i Norra Hisingens storlek 2018 bör ha ett eget kapital på mellan 40 till 60 mkr.

Strategin för att nå riktvärdena för eget kapital har de två senaste åren varit att behålla delar av kommunbidraget i en central buffert. Detta för att öka möjligheten att göra ett årligt överskott. 2017 hade nämnden en buffert på 25 mkr. Buffertens storlek har dock ej varit tillräcklig för att täcka upp för det underskott som uppstod i verksamheterna.

Resursnämndsuppgifterna

Resursnämndsuppdraget dansdelen inom Svenska Balettskolan hade en ram på 3,3 mkr och visade ett positivt resultat på 205 tkr vilket förs över till eget kapital i årsbokslutet. Det egna kapitalet uppfyller därmed kravet enligt Göteborgs Stads regler för storlek på eget kapital för resursnämndsuppgifter. Ett resursnämndsuppdrag som har en ram på upp till 5 mkr bör ha ett eget kapital mellan 0,1-0,3 mkr enligt riktlinjerna.

2.3 Nettokostnads-, lönekostnads- och personalvolymsutveckling

	År 2016	År 2017
Nettokostnadsutveckling	6,4 %	5,5 %
Lönekostnadsutveckling (exkl arvoden)	5,2 %	4,4 %
Personalvolymsutveckling	2,1 %	1,6 %

Nettokostnadsutvecklingen har ökat med 5,5 procent under 2017. Det är en liten avmattning jämfört med föregående år. Den högsta kostnadsutvecklingen återfinns inom äldreomsorgen med ökning av kostnader för äldre i särskilda boenden (+9,9 procent). Därefter kommer Individ- och familjeomsorg (+7,8 procent) samt skola (+7,2 procent) och förskola (+6,5 procent). Funktionshinder har en minskande kostnadsutveckling (-1,8 procent).

Lönekostnaderna ökar med 4,4 procent jämfört med föregående år. 1,6 procent beror på ökat personalantal och 2,8 procent på högre lönenivåer. Inom sektor utbildning har lönesatsningar gjorts på skolledare och inom IFO-Funktionshinder på socionomer.

Personalvolymsutvecklingen ökar med 1,6 procent. IFO står för den högsta ökningen (+14,8 procent) och därefter kommer Måltid & Fastighetservice (+4,8 procent).

2.4 Utveckling inom personalområdet

Norra Hisingen arbetar vidare med attraktiv arbetsgivare genom att stärka organisation/ledarskap/medarbetarskap, arbetsmiljö och hälsa samt kompetensförsörjning inklusive bemanning. Samtliga dessa områden genomsyras av ett medvetet jämställdhetsarbete.

Trenden går mot fler tillsvidareanställda på heltid, vilket är i linje med målsättningen rätt till heltid och möjlighet till deltid. Den normala anställningsformen är heltid och inga ofrivilliga deltidsanställningar ska förekomma. Antalet timanställda har ökat jämfört med föregående år. Däremot har andelen arbetad tid utförd av timavlönade minskat från 5,7 procent år 2016 till 5,2 procent. Norra Hisingen ligger lägst bland stadsdelarna avseende arbetad tid som utförs av timanställda (se bilaga). Genomsnittet för Sdf ligger på 7,1 procent.

Ledarskap/Medarbetarskap Förvaltningsledningen arbetar vidare med Chefios och arbetsinnehållanalyser för områdeschefer samt 2017 års chefsenkät för att förbättra chefers förutsättningar samt styrning/ledning i organisationen. Områden som är prioriterade är att skapa tillit, öka delaktighet, och att förbättra kommunikationen i organisationen. Årets Ledarforum (mötesplats för alla chefer) har haft följande teman: Vi formar ledarskapet tillsammans, Hur får vi en likvärdig verksamhet, Vi jobbar med medarbetarenkätresultaten, Att träna förändringskraft och stärka tillit samt Återhämtning, Förändringskommunikation, Hur skapar vi inkluderande arbetsplatser, Ledning och styrning – hur bra är vi?

Förvaltningen har tagit fram en målbild till år 2020. Parallellt med det har vi arbetat fram en ny ledningsfilosofi.

Arbetsmiljö och hälsa

Den totala sjukfrånvaron har minskat från 9,0 procent december 2016 till 8,5 procent. Sjukfrånvaron har ökat från år till år sedan 2011 men har nu stannat av. Sjukskrivningar över 15 dagar har minskat från 6,2 december 2016 till 5,9 procent. De korta sjukskrivningarna ligger relativt stabilt men har minskat något från 2,8 procent till 2,6 procent. Norra Hisingen ligger fortsatt lägst bland stadsdelarna. I genomsnitt ligger stadsdelar på 9,4 procents sjukfrånvaro.

Sjukskrivningarna har ökat inom område bistånd och förskolan. Område stöd och sysselsättning, myndighetsutövning och särskilt boende har en minskad sjukfrånvaro under 2017. Lägst sjukfrånvaro har skolan/särskolan och kultur och fritid. Högst sjukfrånvaro har område måltid och fastighetservice, ordinärt boende samt förskolan. Det systematiska arbetsmiljöarbetet med åtgärder som är hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande behöver fortsatt drivas såväl på arbetsplatsnivå som stadsdelsövergripande.

Förvaltningen fortsätter med den obligatoriska arbetsmiljöutbildningen i fyra block i samverkan för alla chefer och skyddsombud.

Utöver ordinarie hälsosatsningar har sektorerna kunnat söka extra medel för hälsofrämjande och förebyggande insatser på enhetsnivå, under förutsättning att de är i linje med relevant forskning inom området. Rehabiliteringsarbetet har fortgått i samarbete mellan chefer och HR. Övergripande frågor för en bättre arbetsmiljö är lokaler, arbetsbelastning, bemanning, delaktighet och kommunikation/ledarskap.

Kompetensförsörjning

Svårigheten att rekrytera både chefer och vissa bristyrken såsom socialsekreterare, förskollärare och personal inom vård och omsorg är en strategisk fråga. Under 2016 hade Norra Hisingen en personalomsättning på 15 procent, under 2017 har personalomsättningen bromsat och gått tillbaka något. Förvaltningen behöver fortsätta arbetet med att utveckla och behålla kompetent personal.

Att genom kommissionsarbetet kunna skapa rätt förutsättningar för socialsekreterare genom en god introduktion, tillräcklig arbetsledning, rimlig arbetsbelastning och kompetensutveckling är nödvändigt för att få medarbetare att stanna. Vi ser en stor risk när det gäller kvaliteten i utförandet, framförallt på de myndighetsutövande enheterna då vi inte kan bemanna i den utsträckning som behovet kräver.

Även inom funktionshinderområdet och äldreomsorgen ser vi allt färre sökande med rätt kompetens och erfarenhet till de utannonserade tjänsterna.

Kompetensförsörjningsplanernas framtagna aktiviteter ska genomföras inom samtliga sektorer. Förvaltningen kraftsamlar och arbetar med att ta fram metoder och verktyg för att intensifiera arbetet med kompetensförsörjning.

Ett gemensamt arbetssätt för att ta fram kompetensförsörjningsplaner har implementerats inom IFO.

Ett rekryterings- och bemanningscentrum utifrån rätt person på rätt plats har under året inkluderat stöd i chefsrekryteringar.

Som ett led i kompetensförsörjningen ser förvaltningen gärna att ett stadengemensamt arbete sker med att skapa attraktiva arbetsplatser där till exempel olika förmåner som löneväxling kan diskuteras.

	December 2017	December 2016	December 2015	Ökning/minskning
Antal tillsvidareanställda på heltid	2 746	2717	2 615	29
Antal tillsvidareanställda på deltid	163	180	210	-17
Antal tidsbegränsat anställda	418	401	360	+17
Antal timavlönade	477	443	456	+34
Totalt antal anställda	3 804	3 741	3 641	+63
Sjukfrånvaro exkl PAN	8,5 %	9,0 %	8,7 %	-0,5%
Andel timavlönade	5,2%	5,7%	5,5%	-0,5%

2.5 Kommunikation

Nå mål för kommunikation

Förvaltningen arbetar systematiskt med att kommunicationsplanera och stötta ledningsgrupper på ledningsnivå utifrån olika kommunikationsaspekter - nå mål, vid förändringar och inför och efter beslut. Under 2017 har kommunikationsarbetet präglats av särskilda insatser för att stötta det stora förändringsarbete som pågår inom staden samt kommunikation kopplat till budget och attraktiv arbetsgivare/arbetsmiljö.

Förvaltningen har infört introduktion till kommunikationsarbetet i Norra Hisingen till nya chefer samt på ledarforum stärkt kompetensen hos alla chefer för att med kommunikation kunna hantera förändringar.

Påbörjat en kanalstrategi för Norra Hisingen samt utvecklat kompetens och produktion inom video och startat en förvaltningsövergripande facebook-kanal (1000 följare).

I förvaltningen pågår ett arbete för att öka kommunikation och delaktighet i förvaltningens alla led. En ledarfilosofi med starka inslag av kommunikation har tagits fram, och flera forum för möten har stärkts med större möjlighet till dialog och medskapande.

Införa riktlinjen kriskommunikation

Grunderna i riktlinjen är infogad i krisledningsplanen för Norra Hisingen.

Styrdokumenterna på intranätet är uppdaterade med handbok för kriskommunikation samt kommunikationsplan.

Kommunikatörer är informerade om förändringarna. Återstår fördjupad kunskap i ledningen samt fler övningar för att nytt arbetssätt med kommunikativ lägesbild ska sätta sig.

2.6 Resultat enligt organisationsstrukturen

Resultat i tkr per sektor/avdelning	Nämndbidrag	Årets resultat	Budgeterat resultat	Utgående eget kapital
Förskola	337 700	-4 700	0	0
Skola	676 400	-1 900	0	0
Äldreomsorg	378 600	-19 800	0	0
Hälso- och sjukvård	58 800	-2 000	0	0
IFO/Funktionshinder	521 017	-22 400	0	0
Försörjningsstöd	72 260	2 600	0	0
Kultur och Fritid	50 000	3 400	0	0
Måltid- och Fastighetsservice	0	1 600	0	0
Stöd & Förvaltningsgem.	136 900	4 400	-2 000	27 700
Buffert	26 900	26 900	0	0
Summa	2 258 600	-11 800	-2 000	27 700

Förskola - Förskolan visar ett underskott med -4 700 tkr för perioden. Avvikelsen beror huvudsakligen på högre personalvolym och högre lönenivåer än budgeterat samtidigt som antalet barn har minskat med 1 procent. Ökad kostnad per barn och att fler barn går i fristående förskolor och förskolor i andra stadsdelar medför markant högre betalströmmar. Förskolan har fått statsbidrag för minskade barngrupper.

Grundskola/särskola - Resultatet för skolan till visar ett underskott med -1 900 tkr. Underskottet beror främst på högre personalkostnader. Betalströmmar till fristående skolor och andra SDN har ökat jämfört med budget liksom kostnaderna för inhyrd personal samt lokalkostnader.

Äldreomsorg - verksamheten gjorde ett negativt resultat med -19 800 tkr under 2017. Underskottet förklaras främst av en markant ökning av äldre på särskilda boenden och korttidsboenden. Ökningen var totalt 37 platser jämfört med föregående år vilket motsvarar cirka 20 mkr. Även Ordinärt boende gör ett underskott vilket bland annat beror på att kostnader ej fullt ut anpassade till timersättningen (enligt LOV), och att biståndstimman har minskat under hösten på grund av färre brukare samt tillkommande kostnader för ny larmorganisation. Särskilda boenden redovisar ett överskott mot budget.

Hälso- och sjukvård - Verksamheten redovisar ett underskott på -2 000 tkr. Avvikelsen beror huvudsakligen på ökade kostnader för exempelvis arbetskläder samt inhyrd personal.

Individ- och familjeomsorg, funktionshinder - Sektorn gör ett underskott 2017 med -19 800 tkr. Hela underskottet återfinns inom biståndsverksamheten medan daglig verksamhet samt BmSS i egen regi redovisar ett överskott. Inom område bistånd visar enheten för barn och familj det största underskottet främst beroende på ökad volym av köpt vård för barn och unga. Placeringar i konsulentstödda familjehem minskar jämfört med föregående år men är fortfarande högre än budgeterat. Social Resursförvaltnings prisnivå för HVB/stödboende och minskade ersättningsnivåer medför ökade kostnader inom enheten för ensamkommande. Underskott inom vuxenenheten förklaras av ökat antal vårdtygn för vuxna med missbruk samt ökat antal boendeärenden ofta med kopplingen våld i nära relation. Inom funktionshinderenheten är kostnaderna höga för personlig assistans samt har det tillkommit ytterligare barnärenden med stort vårdbehov.

Kostnaderna för **försörjningsstöd** är lägre än budgeterat (2 600 tkr). Orsaken är främst en högkonjunktur på arbetsmarknaden samt full bemanning på enheten för ekonomiskt bistånd.

Kultur och fritid - Kultur och fritid visar ett positivt resultat på 3 400 tkr. Överskottet består framförallt av lägre lokalkostnader än budgeterat då bland annat lägre hyreskostnader för Kulturpunkten trätt i kraft. Åtgärdsplaner i form av att minska pröva-på verksamheten samt skjuta på tillsättningen av metodutvecklare har också medfört lägre kostnader.

Måltid och fastighetsservice - Området visar ett överskott på 1 600 tkr. Överskottet förklaras av ökad försäljning och att vissa transportkostnader har tagits direkt av kund. Sjukfrånvaron har ökat något och svårigheter att få tag på vikarier har medfört att bemanningssituationen varit ansträngd.

Förvaltningsgemensamt - visar ett positivt resultat på 4 400 tkr för 2017. Överskottet förklaras bland annat av minskad skuld till timanställda och lägre kostnad semesterlöneskuld samt att personal ej ersätts i samma omfattning vid vakanser eller frånvaro. IT-kostnaderna är lägre än budgeterat.

Buffert - Bufferten var ursprungligen 25 000 tkr och uppdaterades under året med en omfördelning av medel till Kultur och Fritid - 1 000 tkr samt kompletterande budget i juni, +1 500 tkr, samt augusti, +1 400 tkr.

2.7 Uppföljning av negativ avvikelse mot nämndens ekonomiska mål

Åtgärd/kommentar	Helårseffekt	Planerad effekt 2017		Uppnådd effekt 2017	
	tkr	tkr	bemann ing	tkr	bema nning
Åtgärder beslutade av nämnd 2017-08-15					
Minskad prestationsersättning förskola		945		945	
Minskad elevpeng grundskola		1 755		1 755	
Bostad först		200		0	
Vakanssättning tjänst resursteam		120	0,2	120	0,2
Vakanssättning tjänst daglig verksamhet		100	0,2	100	0,2
Vakanssättning tjänst ALC		200	0,5	200	0,5
Pröva-på-verksamhet		500		500	
Metodutvecklare KoF		250	0,5	250	
Ej genomförd satsning 2017 folkhälsa		400		400	
Ej utfördelad kommunbidrag avseende minska barngrupperna i förskolan		1 500		1 500	
Summa		5 970		5 770	
Åtgärder beslutade av SDD redovisad för SDN 2017-08-15					
Minskat köp av korttidsplatser ÄO		1 650		1 650	
Ersättning vikariekostnader DVO-utbildningar		800		800	
Minska betalansvarsdygn		250		250	
Statsbidrag ökad bemanning barn- o unga		450	0	450	

Statsbidrag våld i nära relation		140	0	140	
Vakanssättning mottaget vuxenheten		160		160	
Översyn egenavgifter		200	0	0	
Biståndsbedömning unga bostadsansökan		140	0	0	
Hemtagning brukare daglig verksamhet		60		60	
Återbetalning Hikkikomori		120	0	120	
Revidering avtal Bärby barnboende		500	0	100	
Vakanssättning tjänst EC		90	0,2	90	0,2
Bemanning utifrån vårdtyngdsmätning		220		0	
Vakanssättning utvecklingsavdelningen		200		200	
Utlåning tjänst till Intraservice		70		70	
Förändrad prognos nämnden		80	0	80	
Ej utfördelat kommunbidrag		400	0	400	
HR ej återbesättande av vikariat		200		200	
Ny bedömning prognos semesterlöneskuld		300	0	300	
kurser och konferenser		3 000	0	3 000	
Summa		9 030		8 070	
Totalsumma		15 000		13 840	

3 Uppföljning av kommunfullmäktiges budget

3.1 Sammanfattande uppföljning av kommunfullmäktiges prioriterade mål

Bedömning av Måluppfyllelse

Grön = God Utveckling åt rätt håll/Stark trend/om mätetal finns - tydlig ökning

Gul = Viss Utveckling åt rätt håll/Svag trend/om mätetal finns - ökning.

Röd = Ingen Utveckling åt fel håll/Ingen allsvag trend/om mätetal finns - ingen ökning allt minskning.

Blå = Svårbedömt Utvecklingen är svårbedömd/om mätetal finns - olika tal visar olika riktning. Används även om målet inte är prioriterat allt ej relevant för nämnden

Mål	Bedömning av uppnådd måluppfyllelse	Eventuell kommentar
Göteborg ska vara en jämlik stad	■ Svårbedömd	.
De mänskliga rättigheterna ska genomsyra alla stadens verksamheter	■ Viss	
Den strukturella könsdiskrimineringen ska upphöra	■ Viss	
Göteborgarnas möjligheter till delaktighet och inflytande ska öka	■ God	
Idrotts- och föreningslivet ska nå fler målgrupper	■ Viss	
Livsvillkoren för personer med fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsnedsättning ska förbättras.	■ God	
Individ- och familjeomsorgen ska skapa mer jämlika livschanser för stadens invånare	■ Viss	
Alla elever ska oavsett bakgrund nå målen inom skolan och kunna utvecklas till sin fulla potential	■ Ingen	
Äldres livsvillkor ska förbättras	■ God	
Göteborg ska minska sin miljö- och klimatpåverkan för att bli en hållbar stad med globalt och lokalt rättvisa utsläpp	■ God	
Bostadsbristen ska byggas bort och bostadsbehoven tillgodoseas bättre		Ej prioriterat
Det hållbara resandet ska öka		Ej prioriterat
Sysselsättningen för grupper långt ifrån arbetsmarknaden ska öka	■ God	Ökad måluppfyllelse sedan UR 2. Fler personer som stått långt ifrån arbetsmarknaden har kommit ut i arbete. Detta till följd av högkonjunktur på arbetsmarknaden och genomförda arbetsfrämjande aktiviteter.
Göteborg ska vara en hållbar innovationsstad med ökande jobbtillväxt	■ Viss	
Göteborgarnas möjlighet att turista i sin egen stad ska öka	■ Viss	
Tillgängligheten till kultur ska öka		Ej prioriterat
Osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor ska upphöra	■ God	
Göteborg ska öka andelen hållbara upphandlingar		Ej prioriterat

3.2 Sammanfattande uppföljning av kommunfullmäktiges uppdrag

Uppdrag	Har uppdraget utförts? Ja/Nej	Om uppdraget inte har utförts; kort kommentar om orsaken till det och ev till vilken del uppdraget har genomförts
Likabehandlingsplaner ska tas fram utifrån samtliga diskrimineringsgrunder. Arbetet ska gälla ur både invånar- och medarbetarperspektiv	Nej	Uppdraget har delvis utförts. Sektorerna och enheterna har tagit sig an detta uppdrag på olika sätt där vissa arbetar strukturerat med frågorna sedan många år medan andra på grund av personalsituation eller annat inte haft möjlighet att arbeta med uppdraget. Arbetet för en ökad likvärdighet ur ett medarbetarperspektiv har blivit tydligare kopplat till arbetsmiljöarbetet och inlagt i det systematiska hälso- och arbetsmiljöarbetet, SHAM, där det ska rapporteras.
Talarstatistik ska föras under nämnd och styrelsemöten minst tre gånger för att synliggöra könsskillnader. Statistiken ska bifogas protokoll.	Ja	
Det familjecentrerade arbetssättet ska utvecklas och implementeras bland annat genom att familjecentraler inrättas i alla stadsdelar samt att de öppna och uppsökande aktiviteterna förstärks.	Ja	
Försörjningsstödet ska utökas under sommarmånaderna för barnfamiljer	Ja	
Stadsdelarna ska aktivt verka för att så många barn som möjligt utnyttjar möjligheten till förskola eller pedagogisk omsorg	Ja	
Generationsmöten mellan unga och äldre ska prövas i alla stadsdelar	Ja	
Modellen interprofessionell teamsamverkan med utgångspunkt i personcentrerad vård ska införas i alla stadsdelar inom äldreomsorgen	Ja	
Alla elever i grundskolan ska erbjudas minst ett scenkonstbesök per år.	Ja	
Kultur- och musikskolan ska byggas ut så att kön försvinner	Ja	
Andelen chefer födda utanför Norden ska öka kraftigt och aktivt följas upp	Ja	
Andelen kvinnliga chefer inom manligt dominerade verksamheter ska överstiga andelen kvinnor inom samma verksamhet	Ja	
Friskvårdsbidraget ska höjas med 200 kronor per person	Ja	

3.3 Kvarstående mål och uppdrag från budget 2017

Mål-uppdrag	Läggs till budget 2018	Kommentar
Skolan ska i ökad omfattning kompensera för elevers olika förutsättningar på elev- och skolnivå	Nej	Verksamheten går över till ny grundskolenämnd
Antalet icke verkställda LSS-beslut ska minska (målet överflyttat från budget 2015)	Ja	

4 Uppföljning av nämndens verksamhet per verksamhetsområde

4.1 Utbildning

4.1.1 Redovisning av resultat

Kostnads- och volymutveckling förskoleverksamhet

Mått	2015	2016	2017
Nettokostnad, tkr	341 603	339 701	361 866
Nettokostnadsutveckling, %		-0,6%	6,5%
Antal barn i förskoleverksamhet (befolkning)	2 871	2 853	2 825
Årlig förändring, %		-0,6%	-1,0%
Nettokostnad per barn i egen förskola (enhetskostnad)	125 877	126 429	134 543

Nettokostnadsutvecklingen för förskolan har ökat med 6,5 procent jämfört med föregående år. Förskolan visar ett underskott jämfört med budget på -4 676 tkr för helår 2017. Avvikelsen beror huvudsakligen på högre personalvolym och högre lönenivåer än budgeterat (-6 717 tkr). Bidrag för minskade barngrupper har erhållits för både vår och höst och finansierar den högre bemanningen som krävs för att bilda fler avdelningar (+5 122 tkr). Intäkten för sålda platser har ökat (+3 187 tkr) samt övriga bidrag har ökat (+554 tkr). Övriga kostnader har minskat jämfört med budget (+668 tkr) och intäkter för barnomsorg har minskat (-307 tkr).

Även kostnader för köpta platser har ökat markant jämfört med budgeterat (-7 183 tkr) vilket beror dels på en faktura från 2016 som belastar 2017 samt att antalet barn i fristående förskolor, andra SDN samt andra kommuner har ökat jämfört med budget. Barnantalet har minskat med -1 procent vilket gör att det finns en del tomplatser på förskolorna men grundbemanningen behöver ändå kvarstå vilket gör att nettokostnaden per barn ökar.

Kostnads- och volymutveckling skola

Mått	2015	2016	2017
Nettokostnad (tkr)	623 059	666 560	714 406
Nettokostnadsutveckling, %		7,0%	7,2%
Antal egna elever i grund- eller särskola (befolkning)	5 852	6 116	6 195
Årlig förändring, %		4,5%	1,3%
Antal barn i skolbarnomsorg (befolkning)	2 361	2 415	2 399
Årlig förändring, %		2,3%	-0,7%
Nettokostnad per elev i egna skolor (enhetskostnad)	94 129	98 841	102 673

Nettokostnadsutvecklingen för skolan har ökat med 7,2 procent. Skolan visar ett underskott jämfört med budget på -1 733 tkr för helår 2017. Personalkostnaderna har ökat (-1 003 tkr) för helåret framförallt under hösten med anledning av upphandling av skolläkare inom elevhälsan samt personalförstärkning på Brunnsboskolan bland annat i form av socionom som inhyrts för att arbeta med elevvård. Lönerevision om ca 3 procent för huvuddelen av personalen samt lönesatsning på skolledare om 5 procent påverkar också personalkostnaderna.

Övriga kostnader har ökat jämfört med budget (-852 tkr).

Elevantalet har ökat med 1,3 procent inom grund- och grundsärskola och minskat med 0,7 procent inom skolbarnomsorgen.

Avvikelsen mot budget beror huvudsakligen på de högre personalkostnaderna.

4.1.2 Viktiga framtidsfrågor

Internt

I syfte att skapa mer jämlika uppväxtvillkor för barn och unga behöver sektor Utbildnings strategiska och systematiska kvalitets- och utvecklingsarbete ännu tydligare knytas till stadens och stadsdelens arbete för en ökad social hållbarhet samt till skolutredningens förstärkningsområden.

Externt

En extern faktor som påverkar och gränssätter våra möjligheter till ökad måluppfyllelse och förbättrade resultat är tillgången på behöriga förskollärare, fritidspedagoger och lärare. Detta är den viktigaste externa faktorn för sektor Utbildnings kompetensförsörjning.

4.2 Äldreomsorg

4.2.1 Redovisning av resultat

Kostnads- och volymutveckling ordinärt boende

Mått	2015	2016	2017
Nettokostnad ordinärt boende, tkr	189 855	179 644	186 386
Nettokostnadsutveckling, %		-5,4%	3,8%
Antal personer med hemtjänst	850	812	806
Antal hemtjänsttimmar	324 070	298 748	278 228
Årlig förändring		-7,8%	-6,9%
Nettokostnad per hemtjänsttimma (enhetskostnad)	405	436	484

Kostnads- och volymutveckling särskilt boende

Mått	2015	2016	2017
Nettokostnad särskilt boende, tkr	237 445	271 879	296 476
Nettokostnadsutveckling, %		14,5%	9,0%
Antal nyttjade boendeplatser egen befolkning	400	437	474
Årlig förändring, %		9,3%	8,5%
- varav permanenta boendeplatser	374	412	436
- varav korttidsplatser	26	25	38
Antal dygn med betalningsansvar för utskrivningsklara patienter	658	776	502

Nettokostnaden på ordinärt boende har under året ökat med 3,8 procent. Ökningen beror dels på ny larmorganisation och införande av mobilt arbetssätt. Dessa kostnader tillkom under 2017.

Att nettokostnaden har ökat samtidigt som antalet hemtjänsttimmar minskat beror på svårigheter att omfördela personal i hemtjänstgruppen. Förändringen är ofta snabb och omfattande, till exempel kan en hemtjänstgrupp tappa upp till 500 timmar från en månad till en annan månad. När en hemtjänstgrupp förlorar en omsorgstagare innebär det också att kringtiden ökar eftersom färre omsorgstagare bor på lika stor yta.

Antal hemtjänsttimmar har minskat med 6,9 procent. Antal brukare har minskat med sex personer. Att den procentuella minskningen är hög i förhållande till en minskning av endast sex brukare beror på att dessa har haft ett stort vårdbehov.

Nettokostnaden för särskilt boende har under året ökat med 9 procent. En stor förändring mot föregående år på grund av ökat behov av särskilda boendeplatser (förändringen under 2017 se tabell nedan).

Antal nyttjade boendeplatser egen befolkning har ökat med 37 platser motsvarande 8,5 procent. En del kan förklaras av befolkningsutvecklingen men det har också skett en markant ökning av svårt multisjuka äldre som har så stora vårdbehov att de inte kan vårdas i det ordinarie boendet. Antal köpta korttidsplatser har ökat däremot har antal dygn med betalningsansvar minskat kraftigt under sista halvåret till +-0.

Befolkningsperspektiv	Dec 16	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Permanentboende													
Egen regi	284	289	289	293	297	291	294	293	294	292	292	292	292
Köp övriga sdf	63	68	69	69	71	75	75	71	76	76	78	78	84
Övr köp	58	65	63	61	60	63	60	61	61	61	62	62	60
Summa permanent	405	422	421	423	428	429	429	425	431	429	432	432	436
Korttidsboende													
Egen regi	9	6	9	14	13	9	7	6	8	14	13	12	13
Köp övriga sdf	30	35	32	31	28	28	31	32	26	24	24	25	24
Övr köp	4	4	6	6	4	1	1	1	0	1	1	1	1
Summa Korttidsboende	43	45	47	51	45	38	39	39	34	39	38	38	38
Totalsumma	448	467	468	474	473	467	468	464	465	468	470	469	474

4.2.2 Viktiga framtidsfrågor

Internt

- ESF projektet Den vita organisationen kommer fortsätta och utveckla verksamheterna under 2018 och möjliggöra medskapande processer genom dialog, inflytande och delaktighet samt kompetenshöjande insatser. Särskilda satsningar inom projektet görs på ökad hälsa och kompetensutveckling för medarbetare och chefer.
- Förberedelser inför lagen om valfrihet (LOV) och intraprenad.
- Fokus på införande av välfärdsteknik.

Externt

- Äldreomsorgen har svårigheter med att rekrytera undersköterskor, legitimerad personal och erfarna handläggare till verksamheten och behovet av rekrytering kommer att öka i framtiden inom olika yrkeskategorier.
- I den rådande bemanningssituationen och den ökade andelen äldre i samhället, behövs en översyn av arbetsuppgifternas fördelning på respektive yrkesinriktning.
- Innan lagen om valfrihetssystem enligt LOV implementeras i Göteborg behöver ordinärt boende profilera sin verksamhet, marknadsföra och göra verksamheten konkurrenskraftig. Det ställer också krav på myndighetsutövning.
- Alternativa attraktiva boendeformer behöver erbjudas med fokus på brukarinflytande, god omsorg, trygghet och trivsamma miljöer.
- Antalet äldre, 75 år och äldre ökar, och därmed följer ett mer utökat behov av hälso- och sjukvård. Antal besök per patient har ökat vilket beror på att patienter bor hemma med ökat behov av vård och omsorg. Det finns ett stort behov av korttidsplatser och särskilda boendeplatser.

4.3 Hälsa- och sjukvård

- Andelen äldre, 75 år och äldre ökar, och därmed följer ett allt större behov av Hälsa-och sjukvård. Antal besök per patient har ökat vilket beror på att patient bor hemma med ökat behov av vård och omsorg.
- Andel smärtskattning har ökat för män och kraftigt minskning för kvinnor.
- Närvarande vid dödsfall visar en ökning för både män och kvinnor.
- Efterlevandesamtal för män och kvinnor har ökat.
- Verksamheten uppmuntrar medarbetarna att söka specialistutbildningen eller andra adekvata utbildningar för att bättre kunna möta de behov som patienter har.
- Antal medarbetare per chef har minskat jämfört med föregående år.
- Fortsätta utveckla och förbättra samverkan av mobil hemsjukvårdsläkare i stadsdelen Norra Hisingen mellan primärvård och kommunal hälsa- och sjukvård.
- Inom Hälsa- och sjukvården finns svårigheter med att rekrytera legitimerad personal till verksamheten och behovet av rekrytering kommer att öka i framtiden. Det finns en ökad rörlighet för legitimerad personal och en konkurrens med verksamheter som erbjuder bättre lönevillkor och attraktiva arbetstider erbjuds från andra aktörer.
- Antalet avvikelser har under året ökat.

4.4 Individ och familj

4.4.1 Redovisning av resultat

Kostnads- och volymutveckling

Mått	2015	2016	2017
Nettokostnad, tkr	252 441	282 191	304 173
Nettokostnadsutveckling, %		11,8%	7,8%
- varav försörjningsstöd, tkr	71 887	73 351	68 592
Antal vård dagar institution barn och unga	12 310	8 555	18 099
Antal barn och unga i familjehem	94	154	123
Antal vård dagar institution vuxna	3 629	1 920	2 919
Antal boendedygn socialt boende	46 465	51 953	57 427
Antal hushåll med försörjningsstöd	761	761	681

Nettokostnadsutvecklingen visar en ökning med 7,8 procent. Jämfört med IFO i övriga staden är det den lägsta nettokostnadsutvecklingen.

Kostnadsutvecklingen försörjningsstöd visar en minskning med 6,5 procent. Förklaras av högkonjunktur på arbetsmarknaden, full bemanning på enheten för ekonomiskt bistånd samt ett välfungerande samarbete med Arbetslivscentrum och andra samverkanspartners. Norra Hisingen tillhör en av de tre förvaltningar som minskar mest både vad gäller hushåll och kostnader jämfört med föregående år. Glädjande är att antalet långtidsberoende barnfamiljer minskat med cirka tio procent under den senaste tolv månadsperioden.

Vårdagar institution barn och unga har ökat kraftigt. Beror framförallt på att ensamkommande barn och ungdomar placerade inom Social resurs påverkar resultatet från 1/7 2017. Antal vårdagar exklusive ensamkommande har däremot minskat med 4 procent. Minskningen bedöms vara ett resultat av det åtgärdsarbete med syfte att minska antalet nya placeringar och korta pågående placeringar som genomförts under hösten 2017.

Antal barn och unga i familjehem har minskat. Detta förklaras av omflytt av ensamkommande barn och unga från konsulentstödda familjehem till stödboende samt ensamkommande som fyllt 18 år och flyttats över till Migrationsverket.

Antal vårdagar vuxna har ökat med 52 procent. Detta beror på ett ökat inflöde av personer med ett mer omfattande missbruk. Antal vårdagar ligger dock på en fortsatt låg nivå jämfört med övriga stadsdelar. Eftersom antal placeringar är få (5 årsplaceringar 2016 respektive 8 årsplaceringar 2017) ger varje förändring ett stort procentuellt utslag.

Antal boendedygn vuxna har ökat med 10,5 procent. Ökningen förklaras av ett ökat antal skyddsplaceringar Våld i nära relation, ett ökat antal placeringar av nyanlända anknytningsfamiljer samt barnfamiljer som saknar eget boende. Även bristen på mer kostnadseffektiva boendeinsatser påverkar.

4.4.2 Viktiga framtidsfrågor

Internt

- Kompetensförsörjningssvårigheterna kvarstår men har förbättrats under andra halvåret. Problemen att rekrytera och behålla personal ger konsekvenser för kvalitet och ekonomi. Att rekrytera kvalificerade medarbetare på samtliga nivåer och behålla dem är den viktigaste framtidsfrågan. Pågående kompetensförsörjningsarbete med fokus på förbättrad arbetsmiljö ska fortgå
- Det svåra ekonomiska läget kräver fortsatta åtgärder för att minska kostnaderna. Påbörjade handlingsplaner och åtgärder ska efterlevas och fortgå.
- Arbetet med handlingsplan för förbättrad intern samordning inom sektorn ska fortgå

Externt

- Bostadsbrist och bristen på referenslägenheter/kommunala kontrakt gör att boendedygnen fortsatt ökar, brukarna blir kvar i köpta boendeplatser längre tider. Staden behöver säkerställa att Social resursförvaltnings boendeverksamhet samt stadens upphandling motsvarar behoven och att de centrala aktiviteterna i Hemlöshetsplanen genomförs
- Ändrade statliga ersättningar ensamkommande och Social resursförvaltnings prissättning innebär ökade kostnader. Prissättningen behöver anpassas till ersättningsnivåerna.

4.5 Funktionshinderverksamhet

4.5.1 Redovisning av resultat

Kostnads- och volymutveckling

Mått	2015	2016	2017
Nettokostnad, tkr	324 007	359 175	352 664
Nettokostnadsutveckling, %		10,9%	-1,8%
Antal personer med insats enl LSS	399	411	413
Årlig förändring, %		2,9%	0,6%
Antal personer med bistånd enligt SoL	352	369	398
Årlig förändring, %		4,9%	8,0%

Nettokostnadsutvecklingen 2017 visar en minskning med 1,8 procent i jämförelse med 2016. Detta förklaras i huvudsak av minskade kostnader för egen produktion daglig verksamhet samt BmSS (Bostäder med särskild service).

Kostnaderna för köpta insatser ligger 2017 på en fortsatt hög nivå men har inte ökat på totalen i förhållande till 2016. Kostnaderna för köpta boendeinsatser för barn, korttidsvistelse LSS samt avlösarservice LSS har ökat jämfört med föregående år. Det samma gäller kostnaderna för personlig assistans som har ökat med 20 procent. Ökningen förklaras framförallt utifrån ändrat regelverk inom Försäkringskassan. Därtill kommer särskilda avgifter för ej verkställda beslut BmSS. Samtidigt har kostnaderna för korttidsboende SoL jämfört med föregående år minskat vilket bedöms delvis vara ett resultat av det åtgärdsarbete med syfte att minska antalet placeringar på korttidsboende som genomförts under året. Även kostnaderna för extern daglig verksamhet har minskat jämfört med föregående år.

Antal personer med insatser med stöd av LSS ligger på samma nivå som 2016.

Antal personer med bistånd enligt SoL visar en ökning vilken företrädesvis beror på en ökning av boendestöd utifrån sektorns inriktning "Hemma först". Kostnaderna för boendestöd ligger dock trots ökat antal personer med insats på samma nivå som föregående år.

4.5.2 Viktiga framtidsfrågor

Internt

- Svårigheter med kompetensförsörjning kvarstår men har förbättrats under kvartal 3 och 4. Att rekrytera kvalificerade medarbetare och behålla dessa är den viktigaste framtidsfrågan. Pågående kompetensförsörjningsarbete med fokus på förbättrad arbetsmiljö ska fortgå
- Den ekonomiska situationen kräver fortsatta åtgärder för kostnadsminskning. Påbörjat arbete med bemanningsoptimering inom BmSS och daglig verksamhet (DV) ska fortgå. Identifierade åtgärder för budget i balans gällande köpta insatser funktionshinder ska genomföras
- Arbetet med åtgärder i handlingsplan för förbättrad intern samordning inom sektorn ska fortgå
- Förberedelser inför valfrihet hemtjänst och DV ska fortgå

Externt

- Resursbrist BmSS och F100 lägenheter medför ökade kostnader i form av köpta platser och särskilda avgifter. Arbetet med att påskynda utökning av antal platser BmSS fortgår
- Välfärdsteknologi innebär möjligheter att effektivisera verksamheten. Behov att anpassa nya BmSS till välfärdsteknologin bör lyftas in i ramprogram för nybyggnation BmSS. Behovet behöver även lyftas när det gäller DV
- Ändrad rättspraxis personlig assistans innebär förskjutning av kostnader från Försäkringskassan till förvaltningen

4.6 Kultur och fritid

4.6.1 Redovisning av resultat

Kostnadsutveckling

Mått	2015	2016	2017
Nettokostnad, tkr	42 558	41 487	42 866
Nettokostnadsutveckling, %		-2,5%	3,3%
- varav kultur, tkr	19 747	20 523	22 046
- varav fritid, tkr	22 811	20 964	20 821

Nettokostnadsutvecklingen har ökat med 3,3 procent jämfört med föregående år främst beroende på ökade lönekostnader inom fritidsverksamheten samt inom ledning och styrning.

Under året har verksamheten genomfört sommarlovsaktiviteter för att stärka barn och ungas förutsättningar till en meningsfull och innehållsrik fritid. Sektorn också startat upp verksamheten UNG som riktar sig till åldersgruppen ungdomar 16-19 år.

Från 1 december 2017 görs en satsning på trygghetsskapande åtgärder.

4.6.2 Viktiga framtidsfrågor

Intern:

- Anpassning av verksamheten utifrån ny organisering (ny sektor) samt anpassning av verksamhet till generationsöverskridande mötesplatser och arbetssätt.
- Att rekrytera kvalificerade medarbetare och behålla dessa är den viktigaste framtidsfrågan. Kompetensförsörjningssvårigheterna kvarstår men har förbättrats något under året, då sektorn erbjudit medarbetare att studera på Wendelsbergs folkhögskola. Sektorn behöver fortsätta att arbeta med kompetensförsörjning som en viktig fråga.
- Förbättrad arbetsmiljö inom sektorn.
- Fortsatt arbete med implementering av kvalitetsledningssystem
- Arbetet med nytt stadsdelshus

Externt:

- Samarbetet och samverkan med den nya skolorganisationen för att säkerställa arbetet med SSPF, men även det utvecklingsarbete och samarbete som skola och fritid har idag.
- Utveckling av digitala plattformar för ökad tillgänglighet till kultur och fritid.

4.7 Måltids- och fastighetservice

4.7.1 Redovisning av resultat

Resultat: +1,6 mkr

Intäkter (+1,3 mkr) Återbetalning till kund samt nya uppdrag +0,7 mkr plus ej budgeterade transport intäkter + 0,6 mkr.

Personalkostnader (-0,7 mkr) Vid ingång 2017 behövde Måltid- och fastighetservice (MoF) hantera ett ingående underskott på personalkostnader på -4 mkr mot godkänd budget. MoF har dragits med stora utmaningar att rekrytera och bemanna i det löpande arbetet, vid sjukdom och övrig frånvaro, vilket innebär att personalkostnader för 2017 borde varit sämre än -0,7 mkr. Detta har lett till ökad press på befintlig personalstyrka och resulterat i ökade kort och långtidssjukskrivningar under 2017.

Övriga verksamhetskostnader (+ 1,0 mkr) På kostnadssidan genomfördes diverse olika medvetna besparingar för att försöka hantera ovan nämnda underskott i personalbudget och uppnå budget och prognosmål för 2017.

4.7.2 Viktiga framtidsfrågor

Interna

- Möjlighet att utveckla verksamheten till en Facility Management Service organisation- med en tydlig strategisk plan för hur servicetjänsterna ska vidareutvecklas och följas upp. Effekten blir mer effektiv, skalbar och flexibel för kunden.
- Fortsatt utveckling av den framgångsrika lednings- och styrningsstrukturen med tvärfunktionella team. En känsla av stor delaktighet för medarbetare när det gäller planering, beslut och genomförande av besluten. Resultat syns i chefs- och medarbetarenkäterna med stadsdelens högsta resultat, framförallt inom Hållbart medarbetarengagemang, kommunikation och ledarskap (2016).
- Fortsätta utveckla IT-verktygens värde för kunden för att ge bättre kostnadskontroll och tydligare underlag i planering.
- Arbetet med kompetensförsörjning innebär fokus på rekrytera, behålla och utveckla medarbetare, sänka sjukfrånvaro och öka attraktiviteten i stort genom aktivt arbeta med rehab och intensifiera det hälsofrämjande arbetet där fysisk aktivitet som arbetsuppgift har en central roll.
- Öka kundnöjdheten.

Externa

- Skapa stadengemensamma överenskommelser gällande service, verksamhet och ekonomi med anledning av beslutade omorganiseringar av grund- och förskola.

5 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

5.1 Ej verkställda SoL/LSS-beslut

	SoL-beslut 2017-12-31	LSS-beslut 2017-12-31
Antal beslut som inte verkställts inom tre månader från beslutsdag	1 (IFO-FH) 19 (ÄO)	11 (IFO-FH)
Antal beslut där verkställigheten avbrutits och inte återupptagits inom tre månader från avbrottet	6 (ÄO)	0

IFO-FH

Sektorn har totalt 11 ej verkställda beslut enligt LSS samt 1 ej verkställt beslut enligt SoL.

LSS

Sektorn har 11 ej verkställda beslut enligt LSS:

- Fyra beslut avser BmSS. Tre av besluten har ej verkställts pga. resursbrist. Ett av besluten är ej verkställt på grund av att den enskilde tackat nej till erbjudande om plats.
- Ett beslut avser daglig verksamhet. Den enskilde har erbjudits daglig verksamhet men avböjt erbjudandet.
- Ett beslut avser stödfamilj. Beslutet är ej verkställt på grund av resursbrist.
- Två beslut avser korttidsvistelse. Besluten är ej verkställda på grund av resursbrist.
- Två beslut avser avlösarservice. Besluten har inte kunnat verkställas fullt ut pga. föräldrarnas särskilda önskemål om speciella dagar eller avlösare.
- Ett beslut avser ledsagarservice. Beslutet är ej verkställt på grund av att utföraren ej hittat någon lämplig ledsagare.

SoL

Sektorn har 1 ej verkställt beslut enligt SoL:

- Beslutet avser BmSS och har inte kunnat verkställas på grund av resursbrist.

ÄO-HSV

Sektorn har totalt 19 (8 män och 11 kvinnor) ej verkställda beslut enligt SoL som avser särskilt boende. Av dessa har 19 tackat nej till erbjuden plats.

Sektorn har 6 beslut där verkställigheten avbrutits och inte återupptagits inom tre månader från avbrottet enligt SOL.

5.2 Anmälningar enligt Lex Maria och Lex Sarah

	Kvartal 4 2017	Kvartal 3 2017	Kvartal 2 2017	Kvartal 1 2017
Antal anmälningar enligt Lex Maria	0	0	0	0
Antal anmälningar enligt Lex Sarah	0	0	0	0

5.3 Utvärdering av system för styrning, uppföljning och kontroll

Riktlinjen för styrning, uppföljning och kontroll fastställer att nämnder och styrelser årligen ska utvärdera sitt system för styrning, uppföljning och kontroll för att förbättra effektiviteten.

§24: Respektive nämnd/bolagsstyrelse ska årligen utvärdera och förbättra effektiviteten i systemet för styrning, uppföljning och kontroll. I detta arbete ingår att nämnd/bolagsstyrelse erhåller information och rapportering avseende resultat av såväl genomförda interna uppföljningar och utvärderingar som iakttagelser från extern revision och övrig tillsyn.

Som en del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt ska respektive nämnd/bolagsstyrelse i samband med årsrapportens upprättande rapportera resultatet från utvärdering samt lämna en bedömning om systemet för styrning, uppföljning och kontroll fungerar på ett betryggande sätt.

Förvaltningen har gjort utvärderingen av riktlinjen på genom dialog på ledarforum där man i mindre grupper fått diskutera olika frågeställningar samt med verksamhetsutvecklare och i förvaltningsledningen. Avstämningen har också med presidiet för att fånga politikernas syn.

Utifrån riktlinjen redovisas här fyra områden och vår bedömning.

Kultur

Bedömning: tillräckligt effektiv men det finns förbättringsområden som till exempel systematik kring hantering vid oegentligheter men också kultur/värderingar som skulle kunna arbetas in i en eventuell ledarutvecklingsinsats.

Planering och uppföljning

Bedömning: tillräckligt effektiv hantering

Riskbaserad styrning

Bedömning: tillräckligt effektiv hantering. Systematik finns att arbeta med detta område men det behöver utvecklas.

Bedömning: styrka när det gäller det område som gäller åtgärdsplan och intern kontrollplan=detta har arbetats fram och beslutats i nämnden

Åtgärder och förbättringsarbete

Bedömning: Förbättringsbehov kopplat till avvikelshantering, synpunktshantering samt hur man redovisar detta uppåt organisationen

Bedömning: tillräckligt effektiv hantering. Arbetar med systematik när det gäller planering och uppföljningsprocessen, redovisning kvalitetsarbete via kvalitetsrapporter med mera.

5.4 Ekonomisk uppföljning av flyktingmottagandet

Förändrade ersättningar för ensamkommande

Från och med den 1 juli 2017 införde Migrationsverket ett nytt ersättningssystem för ensamkommande barn. Från att ersättningen tidigare varit kostnadsbaserad ändrades den till en ersättning med schablonbelopp vilket innebär lägre ersättningsnivåer.

Förvaltningen har vidtagit en rad åtgärder för att anpassa kostnaderna till det nya ersättningssystemet. Den viktigaste åtgärden har varit att omförhandla alla externa avtal med konsulentstödda familjehem till samma nivå som de sänkta statsbidragen. Förvaltningen slussar successivt över till familjehem i egen regi alternativt stödboende. Förvaltningen har också påbörjat omväxling från HVB till stödboende i samarbete med Social resurs.

Social resurs prissättning ligger över nya ersättningsnivåerna vilket föranlett merkostnader med drygt fyra miljoner kronor under hösten.

Kostnader och intäkter

Verksamhet	Kostnader	"Flyktingstatsbidrag"	Övriga intäkter	Nettokostnad
Individ- och familjeomsorg	-61 500	49 700	1 700	-10 100
Utbildning (asylsökande)	-11 700	4 900		-6 800
Förskola	-1 500	600		-900
Grundskola, försk kl, skolbarnoms	-10 200	4 300		-5 900
Särskola				
Övrigt				

Statsbidrag från Migrationsverket

	2017-12-31	2016-12-31
Kostnader som nämnden har sökt eller avser att söka statsbidrag för från Migrationsverket avseende 2017 eller tidigare och där nämnden ännu inte har fått beslut	73 700	82 095
Intäktsbokförda fordringar på Migrationsverket	65 700	70 758

5.5 Måltidsprogrammet

Måltidsprogrammet utgör en central utgångspunkt vid planering, tillagning och servering av måltider. Vid menyplanering följs de rekommendationer som måltidsprogrammet redogör för vilket i sin tur följs upp i det stadengemensamma kostdatasystemet AIVO.

Genom regelbundna köksmästarmöten där bl.a recept/menyer diskuteras säkerställer vi att de måltider som serveras följer rekommendationer och att vi därmed erbjuder jämlikt utbud till alla våra elever/brukare.

Måltidsverksamheten har i uppdrag att stödja kunderna i ökad måluppfyllelse. Genom dialog med kund, matråd, brukarråd etcetera jobbar vi för att eleven/brukaren ska uppleva måltidsupplevelsen som god, trygg och säker. Ett framgångsrikt exempel i stadsdelen är där eleverna vid flera tillfällen är delaktiga i matlagningen vilket ger positivt avtryck i både matlust och inställning till måltiderna.

Ett utvecklat samarbete mellan grundskola och Måltid medverkar till att skapa en lärande måltidsmiljö och goda matvanor som laddar kroppen med rätt energi för studierna. Skolorna mer och mer utifrån rekommendationerna gällande schemaläggning vilket har en betydande roll för att måltidsmiljön ska upplevas som tilltalande. Vi serverar välkomponerade och näringsriktiga miljömåltider samt tillgodoser elevers behov av specialkost och måltidsstöd (anpassad kost).

Förbättringar: Mycket har hänt i utvecklingen sedan Måltidsprogrammet kom till. En revidering av programmet med tillägg kring att tänka klimatsmart och hållbart bör finnas med. Göteborgsmodellen som redskap bör finnas med. Tillskott under eftermiddagen för barnen i mellanstadieåldern och uppåt saknas, tex frukt.

5.6 Förebyggande socialt arbete – medel ur Utvecklingsfonden

Ansökan/Insats	Beviljat belopp	Använt belopp t o m 2017
3 stycken "Brobyggare" inom sektor utbildning	1 070 000 kr	1 070 000 kr
Mötesplats Backa Brunnsbo, inredd, utrustad, invigd och i drift	2 530 000 kr	2 880 000 kr
Uppsökande arbetslivsstödjare 0,5 tjänst Handledare feriearbetare (Poseidon)	700 000 kr	350 000 kr

5.7 Sponsring

Nämnden har inte haft några sponsringsåtaganden 2017.

6 Bokslut

6.1 Sammanfattande analys

SDN Norra Hisingen visar på ett negativt resultat för 2017 (-11,8 mkr).

Den största avvikelser mot budget finns inom köp av huvudverksamhet (-73 mkr). Köpt vård inom IFO-funktionshinder står för den största andelen, därefter kostnader för köpta platser på externa äldreboenden. Här återfinns även ökade kostnader för köpta utbildningsplatser och förskoleplatser hos andra SDN, kommuner och friskolor.

Intäkterna har ökat jämfört med budget (+60 mkr), både i form av statliga bidrag och i form av försäljning av platser på exempelvis äldreboenden, skolor och förskolor till andra SDN och kommuner.

Jämfört med föregående år står personalkostnaderna för den största ökningen (-63 mkr). Köp av entreprenad och tjänster har ökat med 14 mkr jämfört med föregående år och då utgör ökade kostnader för kommungemensamma tjänster från Intraservice mer än hälften av denna ökning.

6.2 Resultaträkning

(mkr)	Årets utfall	Budget	Föregående års utfall
Taxor, avgifter o ersättningar	54	53	52
Hyror och arrenden	43	44	43
Bidrag	157	124	156
Fsg verks o entrepr	204	176	200
Övriga intäkter	24	24	23
Verksamhetens intäkter	481	420	475
Lön ersättningar o förmåner	-1 072	-1 065	-1 028
Sociala avgifter o pensionskostnader	-408	-407	-389
Personalkostnader	-1 480	-1 471	-1 417
Försörjningsstöd	-70	-72	-75
Köp av huvudverksamhet	-696	-623	-649
Lokal- o markhyror, fastighetsservice	-210	-212	-205
Bränsle, energi och va	-0	-0	-0
Förbrukningsmaterial o reparationer	-64	-64	-66
Köp av entreprenad och tjänster	-132	-136	-118
Övriga verksamhetskostnader	-100	-103	-95
Övriga verksamhetskostnader	-1 271	-1 209	-1 209
Verksamhetens kostnader	-2 751	-2 681	-2 626
Verksamhetens nettokostnad	-2 270	-2 261	-2 151
Kommunbidrag	2 259	2 259	2 155
Finansiellt netto	-0		-0
Resultat	-12	-2	4

7 Fördjupning till nämnden

7.1 Av den arbetade tiden i Göteborgs Stad ska max 5 procent utföras av timanställd personal. Den arbetade tiden som utförs av timanställda ska redovisas på enhetsnivå samt i antal personer kvartalsvis till nämnden.

Den arbetade tiden som utförts av timavlönade har redovisats på enhetsnivå procentuellt kvartalsvis till nämnden. Se vidare bilaga timavlönade.

För områdena ska maxnivån på 5 procent uppnås. Redovisning till nämnd sker kvartalsvis på enhetsnivå i samband med uppföljningsrapporterna. De enheter som har 10 procent timanställda eller mer gör en analys av orsakerna. Analysen visar över lag att de som ligger högt på andel timanställda uppger den primära orsaken som hög sjukfrånvaro. Andra orsaker som uppges är svårighet att rekrytera och bemanna verksamheterna med behörig personal och hög personalomsättning. I vissa fall att man inte lyckats fullt ut med optimerad bemanning.

Område	Målsättning 2017 (%)	Utfall 2017 (%)	Utfall 2016 (%)	Utfall 2015 (%)
Förskola	5	7,4	7,3	6,6
Skola	4	3,4	4,0	3,9
Myndighetsutövning ÄO	6	5,1	5,8	4,5
Hälso- och sjukvård	6	3,8	4,1	2,9
Ordinärt boende	6	7,5	7,3	6,4
Särskilt boende	6	5,5	6,2	7,0
Bistånd IFO FH	0,7	1,4	0,7	0,5
Stöd- och sysselsättning	3,5	3,1	3,4	4,2
Boende Funktionshinder	8	8,8	8,4	8,1
Kultur- och fritid	5	5,1	5,0	4,1
Stödfunktioner	0	2,9	1,4	2,3
- varav måltid- och fastighetsservice	5	3,6	4,8	3,8
Summa	5,0	5,2	5,7	5,5

7.2 Normen för utannonserade tjänster skall vara heltid. All annan annonsering av tjänster skall beslutas av HR-chefen och redovisas kvartalsvis till nämnden

Normen för utannonserade tjänster har under året varit heltid. All annan annonsering har beslutats av HR-chefen i samråd med områdeschefen och redovisats kvartalsvis till nämnden. Dessa har utgjort ett fåtal undantag med motiveringar. Det har handlat om tjänster som inte har gått att kombinera med annat arbete.

7.3 Uppföljning IFO: Barn och familj

Text	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Målvärde
Antalet anmälningar	95	105	155	98	132	127	84	84	92	148	134	149	
Antalet pågående utredningar, exklusive ensamkommande	261	272	285	325	357	348	342	328	324	316	269	255	
Antalet ensamkommande, nyanmälda senaste månaden.	0	0	0	0	0	0	2	0	0	2	4	2	
Antalet placerade på institution enligt SoL	11	12	11	8	8	12	11	18	17	13	9	7	
Antalet placerade på institution enligt LVU	6	6	8	9	9	9	8	9	9	9	6	6	
Antalet ärenden överstigande 120 dagars utredningstid	83	91	108	103	102	105	114	157	142	100	50	33	0
Totalt antal ärenden	475	498	502	542	574	560	537	504	490	477	468	466	

Under kvartal 4 har antalet inkomna anmälningar åter legat på samma höga nivå som första halvåret. Jämfört på helår ligger antalet anmälningar på samma nivå 2017 som 2016 (snitt 115-120 anmälningar per månad). Huvuddelen av anmälningarna rör åldersgruppen 0-17 år där våld i nära relation är den vanligast anmälningsorsaken. I åldersgruppen 18-20 år är den främsta orsaken till anmälan missbruksproblematik och/eller kriminalitet.

Det totala antalet ärenden och antalet pågående utredningar har fortsatt att minska under kvartal 4. Detta framförallt till följd av den särskilda satsningen "projekt försenade utredningar" med syfte att skriva klart utredningar som pågått mer än 120 dagar.

Antalet anvisade ensamkommande barn har minskat kraftigt i förhållande till motsvarande period föregående år. Detta som ett resultat av ändrad migrationspolitik och lagstiftning. Under 2017 har förvaltningen tagit emot tio nya ensamkommande barn. Detta är nya anvisningar samt barn som återanvisats till stadsdelen från Migrationsverket efter åldersbedömning som resulterat i en nedskrivning av ålder. Antalet ensamkommande har minskat successivt under året. I dagsläget har förvaltningen ansvar för 120 ensamkommande barn (att jämföra med 189 stycken 31 december 2016).

Redovisningen av antal institutionsplaceringar är exklusive de ensamkommande barnen och visar att det totala antalet barn och unga placerade på institution ökat 2017 jämfört med föregående år. Antal vård dagar visar däremot en minskning på helår med 4 %. Under de första tre kvartalen 2017 ökade antalet placeringar och antalet vård dagar jämfört med samma period föregående år. Detta till följd av ett högt inflöde i kombination med problem att finna alternativa insatser för de ungdomar som var färdigbehandlade men inte kunde flytta hem, och att Familjehemsenheten inte kunde tillhandahålla familjehem i tillräcklig omfattning. Även bemanningsproblematiken på Barn och familjeenheten bidrog till längre placeringstider på grund av bristande uppföljning av pågående placeringar. Under kvartal 4 har antalet placeringar och antalet vård dagar dock minskat successivt. Minskningen bedöms vara ett resultat av det åtgärdsarbete med syfte att minska antalet nya placeringar och korta pågående placeringar som genomförts under hösten 2017.

Antalet utredningar över 120 dagar har legat högt under 2017 jämfört med 2016. Antalet försenade utredningar har dock minskat kraftigt sedan föregående uppföljningsrapport (från 142 till 33 försenade utredningar) vilket är mycket glädjande. De åtgärder som beslutades i handlingsplan för att skriva ikapp försenade utredningar har genomförts som planerat. Under september månad skrev projekt "skriva ikapp" försenade utredningar klart drygt 30 utredningar medan man på Barn- och familjeenheten färdigställde 40 utredningar. Ytterligare 109 utredningar har färdigställts på enheten under november och december. Målsättningen är att förvaltningen under 2018 ska följa lagstadgad utredningstid i samtliga utredningar.

Under kvartal 2 försämrades åter situationen på Barn och familjeenheten med ökade sjuktal, ökad personalomsättning och bemanningsproblem i kombination med ett högt inflöde av ärenden. Detta trots resursförstärkning med inhyrda socialsekreterarkonsulter. Årets genomgång och uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet har påvisat ett behov av åtgärder för Barn- och familjeenheten inom i princip samtliga kvalitetsområden. I juni 2017 var situationen så allvarlig att inkomna barnavårdsanmälningar inte kunde fördelas. Därtill har Inspektionen för vård och omsorg i sin granskning uppmärksammat ett flertal brister i rättssäkerhet och handläggning. Med anledning av detta togs en åtgärdsplan fram med syfte att förstärka enheten för att åtgärda uppmärksamade kvalitetsbrister och skapa en ändamålsenlig organisation för sektorns arbete med barn och unga. Arbetet med att genomföra åtgärdsplanen har fortgått sedan föregående uppföljningsrapport. Många av de identifierade åtgärderna är dock omfattande och kräver ett fortsatt arbete även under 2018.

Åtgärdsplanen har bäring på samtliga kvalitetsområden och omfattar;

- Säkerställa följsamheten till socialtjänstprocessen
- Säkerställa att inriktningen Hemma först följs. Som ett led i detta har en översyn och utveckling av sektorns Resursteam påbörjats för att bättre tillgodose de behov som stadsdelens familjer har
- Ytterligare en enhetschef för barn och familjeenheten tillsätts.
- Två chefskonsulter förstärker enheten under en begränsad tid för att tillsammans med ordinarie enhetschef genomföra de nödvändiga åtgärderna
- Barnsekreterarna flyttades över till enheten för ensamkommande 1 november vilket syftar till att säkerställa uppföljningen av de familjehemsplacerade barnen
- En modell för förstärkt uppföljning av institutionsplaceringar på individnivå ska tas fram och sjösättas

7.4 Uppföljning av egendomsskador

Skadekostnader 2017

Skadetyper (kronor)	Kostnad 161201-171131	Kostnad 151201-161131	Ökning/minskning i kr
Stöld/inbrott	40 000	52 000	-12 000
Glaskross	1 277 000	655 000	+ 622 000
Klotter	18 000	16 000	2000
Övrig vandalisering	322 000	88 000	234 000
Brand	37 000	44 000	-7000
Vatten	6000	20 000	-14 000
Larm (ej brandlarm)	52 000	91 000	-39 000
Övriga skador	163 000	11 000	152 000
Totalkostnad per år:	1 915 000	977 000	938 000

Generella kommentarer: I år har stadsdelsförvaltningen Norra Hisingen återigen en ökning av skadekostnaderna. Ett antal storskador i år förklaras under specifika kommentarer. Tre skadetyper har ökat i år. Dessa tre typer (glaskross, övrig vandalisering och övriga skador) har en tendens att öka i och med oro i vissa områden. Värt att notera i sammanhanget är därmed att samtliga storskador som rör område skola har inträffat på skolor i område Backa/Brunnsbo.

858 000 kr av totalsumman består av enstaka mycket stora skador och dras dessa bort är det en mindre ökning, 80 000 kr jämfört med förra året.

I FO-FH har drabbats av två stora skador med en totalsumma på 160 000 kr respektive 142 000 kr. Dessa utgörs av klienter som orsakat skadegörelse i sina boenden.

Flera faktorer påverkar fortfarande utfallet. En faktor är givetvis att vissa typer av skador har ökat och därmed även kostnaderna. En annan faktor är fortfarande på vilket sätt samt i vilken utsträckning som cheferna/administratörerna använder sig av och tolkar kontoplanen. Det råder även osäkerhet kring om allt registreras och om det som registreras kontoförs rätt. Det innebär att kostnaderna kan vara missvisande både uppåt och nedåt.

Specifika kommentarer:

- *Stöld/inbrott:* En viss minskning
- *Glaskross:* Nästintill en dubbling sedan 2016. Skälltorpsskolan – glaskross vid ett tillfälle för 109 000 kr. Balettskolan – 90 000 kr vid ett tillfälle samt Brunnsboskolan totalt 272 000 kr redovisat på två separata tillfällen.
- *Vatten:* Minskat markant.
- *Larm (ej brandlarm):* Minskat markant.
- *Klotter:* Ungefär samma kostnader som förra året.
- *Brand:* Minskat.
- *Övrig vandalisering:* Ökat mer än tre gånger så mycket sedan 2016. Här sticker som nämnts IFO ut med en skada på 160 000 kr samt Brunnsboskolan med totalt: 85 000 kr. Med dessa totalt 285 000 kr så står de för mer än hela ökningen jämfört med 2016.
- *Övriga skador:* Denna post har ökat väldigt mycket och här står en skada på hela 142 000 kr hos IFO för nästan hela ökningen.

Observera:

- En del av skadorna är över självrisk (cirka 88 000 kr per skadetillfälle). Det innebär att förvaltningen får tillbaka totalt cirka 191 000 kr.
- Storskada betyder skada över självrisk (cirka 88 000 kr).

7.5 Uppföljning av brandskyddsarbete

Generell lägesbild samt plan för fortsatt arbete avseende det systematiska brandskyddsarbetet i Sdf Norra Hisingen 2017

I Stadsdelsförvaltningen Norra Hisingen arbetas det aktivt med SBA (systematiskt brandskyddsarbete) och utvecklingsledare säkerhet och krisberedskap lägger en hel del arbetstid på information, verksamhetsbesök samt att arrangera utbildningar. Mer om det kontinuerliga arbetet i förvaltningen finns att läsa i föregående årsrapport.

Vad gäller dokumentation finns den fortfarande i en databas i Lotus Notes. I och med införandet av Office 365 samt framtagandet av nya ifyllbara mallar i samarbete med Lokalförvaltningen finns planer för att dessa ska börja användas av samtliga enheter samt i framtiden på något vis kopplas till Stratsys.

Nytt för 2017 var att samtliga verksamheter skulle rapportera sitt SBA-arbete i Stratsys genom att svara på nio frågor enligt nedan:

Fråga	JA	NEJ	Anmärkning
Har verksamheten en aktuell brandskyddsorganisation?			
Har verksamheten en aktuell utrymningsorganisation och handlingsplan vid brand?			
Är brand-och utrymningsorganisationens funktioner, roller och uppgifter tydligt definierade?			
Har verksamheten en aktuell brandskyddsbeskrivning?			
Är riskanalyser genomförda under de senaste tolv månaderna?			
Har utbildningar genomförts enligt utbildningsplan?			
Har utrymningsövning(ar) genomförts de senaste tolv månaderna?			
Är egenkontroller av brandskyddet genomförda minst fyra gånger de senaste tolv månaderna?			
Finns rutin för spridning av information till samtliga anställda om verksamhetens rutiner vid brand och utrymning? Obs: Denna rutin ska även inkludera vikarier och timanställda som är i verksamheten endast kortare tid.			

Under 2018 kommer dessa frågor att delas ut hela vägen ner till respektive enhet istället som för i år då de landat per chef. Det innebär att en chef kan ha svarat för tre förskolor men det kan se olika ut på dennes olika förskolor. Detsamma gäller område IFO – Boende. På områdesnivå kommer ett antal sammanfattande frågor att ställas för att områdescheferna ska gå igenom sina enheters svar och få en bra bild av hur arbetet ser ut.

På grund av detta ges en generell bild av svaren i denna rapport och mer utförligt i nästa årsrapport.

Av 17 förskolor (varav flera hopsplagna samt familjedaghem och öppen förskola) har 13 svarat.

Av 20 skolor (varav några uppdelat på olika årskurser) har 18 svarat.

Inom IFO-FH har tre administrativa enheter svarat samt fyra av tio boenden (flera hopslagna) och av daglig verksamhets fyra områden har ingen svarat. Notera att utvecklingsledare säkerhet har relativt tät kontakt med enheterna inom daglig verksamhet i frågorna och bedömer arbetet som gott.

Inom ÄO-HS har flera olika enheter svarat som sjuksköterskorna, den visa organisationen, korttiden, hälsofrämjande och dagverksamhet samt delar av hemtjänsten. Av våra sex särskilda boenden har två svarat.

Inom KoF har biblioteken svarat men behöver delas upp i tre enheter. I övrigt har KoF Backa Brunnsbo, Tuve/Säve samt Kärra fältgrupp svarat.

Måltid och Fastighetservice har gett ett gemensamt svar som i korthet pekar på att de är en del utav kundernas brandskyddsorganisation och erbjuder där igenom möjligheten att bistå och stödja i den lokala brandskyddsorganisationen.

Vaktmästeri har ett större operativt stöd genom att flera av vaktmästarna är anläggningsskötare där underhåll av brandskydd ingår som en del utav det uppdraget.

Av svaren kan slutsatsen dras att majoriteten arbetar aktivt med sitt brandskyddsarbete. I de verksamheter där man själv påpekar brister så ges anledningen chefsbyten/byten av personal nästan uteslutande. Detta pekar på vikten av kontinuitet i arbetet, en god överlämning vid avslutande av tjänst samt backup i form av till exempel fler brandskyddsombud på en och samma arbetsplats (idag är rekommendationen 2 stycken.)

Svaren ger i övrigt en god indikation på var utvecklingsledare säkerhet kan göra punktinsatser för att stötta verksamheterna.

7.6 Uppföljning synpunktshantering

Förvaltningen har riktlinjer kring synpunktshantering sedan 2012. Det ska vara enkelt för brukare och medborgare att vända sig till stadsdelsförvaltningen med sina synpunkter. Den som lämnar en synpunkt ska utan dröjsmål få bekräftelse på att synpunkten har kommit in och inom fyra veckor ska synpunktslämnaren få ett svar på hur förvaltningen har tagit hand om synpunkten. Enligt riktlinjerna ska nämnden årligen få en återkoppling i form av en sammanställning och analys av de synpunkter som har kommit in under året.

Under 2017 har 184 inkomna synpunkter från brukare och medborgare registrerats i diariet. 64 procent av de synpunktslämnare som önskat att få ett svar har registrerade svar. Antalet registrerade synpunkter fördubblades till 2016 jämfört med året innan och denna trend håller i sig. Däremot har andelen registrerade svar återigen minskat. Det är sannolikt att en högre andel av synpunkterna är besvarade, men att svaren inte finns registrerade i diariet.

Hälften av de inkomna synpunkterna har kommit in till hemtjänsten och skola. Inom hemtjänsten har de äldre ofta synpunkter på städningen, att besök blir försenade eller helt uteblir och att alltför många olika personal kommer. En betydande andel av synpunkterna är också beröm till hemtjänstpersonalen för ett gott arbete. Inom skola handlar synpunkterna bland annat om elevers klassplacering, hur skolan hanterar sociala medier och trakasserier på nätet samt otrygghet på skolan.

Långt ifrån alla synpunkter som tas emot i verksamheterna registreras i enlighet med rutinen. Förvaltningen gör dock bedömningen att synpunkter tas om hand på ett mycket bättre sätt än tidigare i hela förvaltningen. Alla sektorer har under 2017 gått igenom rutinen och samtalat om bemötandet kring synpunkter och klagomål. Rutinen för synpunkter var också föremål för granskning inom förvaltningens arbete kring intern styrning och kontroll. Slutsatserna från denna granskning och uppföljningen i årsrapporten är i princip desamma:

- fortsatt arbete med att göra riktlinjerna kända i hela förvaltningen (bland annat genom introduktion av nyanställda och regelbunden genomgång på ledningsgrupper och APT:n)
- Stärka uppföljningen av efterlevnad av riktlinjerna och inkomna synpunkter på områdes- och sektorsnivå
- Vara delaktiga och visa på förvaltningens behov i Göteborgs stads arbete med upphandling av ett förbättrat systemstöd

	2013	2014	2015	2016	2017
Antal registrerade inkomna synpunkter	85	90	75	171	184
Andel registrerade besvarade synpunkter	62%	80%	65%	83%	64%

7.7 Uppföljning uppdrag

Områden	Uppdrag	Kommentar
Styrning och ledning	Säkerställa att framtaget förslag till budget/verksamhetsplan för 2017 bryts ner på enhetsnivå. Alla medarbetare skall informeras och vara delaktiga i måluppfyllelsen av antagen budget/verksamhetsplan	Alla enheter utom en har en verksamhetsplan. Detta har redovisats i uppföljningsrapporter till nämnden vid två tillfällen. I medarbetarenkäten 2014-2016 är det mycket små förändringar. Jag är insatt i målen för min enhet resultat oförändrat mellan 2014-2016. I vår enhet följs målen upp på ett bra sätt från 3,6 (2014) till 3,8 (2016).
	Tillsammans med nämnden vid behov framlägga en plan för hur Norra Hisingen skall samverka och arbeta med processägarna i staden	Det har inte funnits behov under 2017.
	Norra Hisingen bidrar till måluppfyllelse avseende de mål som innehar processägarskap för 2017 genom att aktivt samverka med nämnder/styrelse som har processägarskap för dessa	Förvaltningen har deltagit i de möten som staden har haft kring de olika processägarskapen. För de mål där norra Hisingen haft processägarskap har övriga förvaltningar kallats.
	Samverka med stadens förvaltningar och bolag och med andra parter för att åstadkomma effektivitet och ökad måluppfyllelse	Förvaltningen deltar aktivt i stadens arbete.
	Följa upp och återrapportera till nämnden genom de ordinarie uppföljningsrapporterna samt genom information (=resultat, analys och vad som krävs för ökad måluppfyllelse) som presenteras kontinuerligt på årets nämndsammanträden	Rapportering har skett enligt stadens struktur. Utöver detta har temamöten hållits där några av förvaltningens områden har kunnat redovisa en fördjupning av kärnverksamheten. Kvalitetsrapport för sektor UTB, IFO-FH och ÅO har lämnats till nämnden i uppföljningsrapport 3. Patientsäkerhetsberättelse lämnas till nämnden i samband med årsrapport. Uppföljning av nämndens mål lämnades i uppföljningsrapport 2 samt redovisning av uppdragen i årsrapporten.

Områden	Uppdrag	Kommentar
	Genomföra djupare analyser samt mer omfattande slutsatser av hur verksamheten utvecklas på enhetsnivå och uppfyller de mål som antagits	Utökad fördjupning av vissa delar av verksamheten har skett vid ordinarie uppföljningstillfällen. Bland annat har fördjupning skett av vissa delar av myndighetsutövningen inom IFO-FH. Temamöten med fördjupning på några områden inom förvaltningen har också genomförts. Kvalitetsrapporter har lämnats för alla sektorer.
Jämlikhet	Tidiga och förebyggande insatser ska öka när det gäller barn och unga.	För att förstärka förvaltningens arbete med barn och unga och stärka det tidiga och förebyggande arbetet har en förvaltningsgemensam strategigrupp bildats och en handlingsplan barn och unga tagits fram. Trygg i Norra Hisingen, SIG och SSPF arbetet fortgår enligt plan. Feriearbete och helgjobb pågår enligt plan. From 1 januari 2018 tillsätts en uppsökande socionom som ska arbeta mot utvalda förskolor i Brunnsbo och Tuve med tidiga insatser och föräldrastöd. Arbetet inom Skolfam med de familjehemsplacerade barnen/ungdomarna fortgår enligt plan. Västbus Barn och unga – ett utvecklingsarbete har påbörjats med stöd av koordinatörerna för det familjecentrerade arbetet. Detta sker i nära samarbete med primärvården. Inom skola/förskola pågår Erasmus+/Pro Doctrina, EU-projekt kring samverkan och övergångarna mellan skolformerna som bidrar till att stärka de tidiga och förebyggande insatserna inom förskola och skola. Elevhälsans processer arbetar med tydlig koppling till övriga välfärdens processer och stärker samverkansarbetet kring de tidiga och förebyggande insatserna. Resursteamerna inom förskolan har kontinuerliga träffar med god måluppfyllelse. Samarbete med polis och närsamhället kring barn och unga bedöms fungera bra
Mänskliga rättigheter	Likabehandlingsplaner ska tas fram utifrån samtliga diskrimineringsgrunder. Arbetet ska gälla ur både invånar- och medarbetarperspektiv	Sektorerna och enheterna har tagit sig an detta uppdrag på olika sätt där vissa arbetar strukturerat med frågorna sedan många år, med en separat plan eller aktiviteter i verksamhetsplanen, medan andra på grund av personalsituation eller annat inte haft möjlighet att arbeta aktivt med uppdraget. Arbetet för en ökad likvärdighet ur ett medarbetarperspektiv har blivit tydligare kopplat till arbetsmiljöarbetet och inlagt i det systematiska hälso- och arbetsmiljöarbetet, SHAM, där det ska rapporteras.
Jämställdhet	Talarstatistik utifrån genus ska föras under nämnd och styrelsemöten vid samtliga nämndmöten. Statistiken ska bifogas protokollet.	Från februari har mätning gjorts på alla nämndmöten
	Stadsdelens verksamheter ska så långt som möjligt jämställdhetsintegreras	Ett aktivt arbete med jämställdhetsintegrering pågår i flera av förvaltningens verksamheter. Det finns dock mycket kvar att göra och en utmaning att i högre utsträckning systematisera arbetet och utveckla det i alla verksamheter.
Demokrati	Öka valdeltagandet i valdistrikten med lägst valdeltagande.	Alla dialoginsatser är förebyggande för att öka valdeltagande i valet 2018. Från och med höst 2017 arbetar Utvecklingsavdelningen mer riktat för att öka valdeltagandet och under 2018 genomförs projektet "Valet är mitt!", finansierat delvis av statligt bidrag.

Områden	Uppdrag	Kommentar
	I de processer där dialog med invånarna ska ske ska alltid en plan finnas för hur underrepresenterade grupper ska nås.	Förvaltningen kommer under våren lansera en vägledning för medborgardialog. Där finns bland annat vägledande frågor gällande hur underrepresenterade grupper bättre ska nås.
Fritid, idrott och förening	Öka tjejers deltagande i fritidsverksamheten	<p>Fritid: Fritidsverksamheten har under året arbetet utifrån tre huvudspår för att nå fler flickor. Dels genom att fokusera på att öka den upplevda tryggheten på fritidsgården genom bland annat sänkt åldersgräns och införande av gårdskort. Vidare har verksamheten prövat att ha riktad verksamhet för tjejer genom att hålla öppet en särskild kväll i veckan för dem. Dessa kvällar har inte varit så välbesökta.</p> <p>Verksamheten har också genom uppsökande och riktade relationsskapande insatser på skolorna gentemot ungdomarna, försökt locka fler tjejer men även killar till gårdarna. Ett arbetssätt som medarbetarna upplever som framgångsrikt.</p> <p>Förening: Under året har stadsdelen tecknat avtal med IUG, vars syfte är att synliggöra idrottens olika former på ett enkelt och lekfullt sätt för att inspirera motivera barn och unga att våga pröva nya idrotter men också utvecklas i den idrott man tycker om. Prövapå- verksamhet har startat upp med ett par föreningar. Under hösten har 18 pojkar och 41 flickor prövat på ridsport via en ryttarförening. Dessa ungdomar har vanligtvis inte varit aktiva inom ridsporten tidigare och ungdomarna har rekryterats till verksamheten via skolan och fritidsverksamheten.</p> <p>Streetgames har anordnats under sommaren för att locka, inspirera och motivera barn att pröva nya former av rörelse och på sikt engagemang i föreningslivet.</p>
	Öka andelen av verksamheten som är producerad av ungdomarna själva	Under året har flera av verksamheternas aktiviteter genomförts av ungdomarna själva, dels genom riktad gruppverksamhet på fritidsgårdarna men också genom de sommarlovsaktiviteter som anordnas i stadsdelen. Made in Backa är också ett arbetssätt där ungdomar ges chans att vara delaktiga och forma verksamheten. För att nå högre måluppfyllelse krävs dels förändrade arbetssätt men också kompetensutveckling av personalen.
	Att regelbundet redovisa fritidsverksamhetens nyckeltal enligt KEKS modell	Verksamheterna arbetar med att säkerställa att arbetet med nyckeltalen hanteras likvärdigt bland fritidsgårdarna, då nyckeltalen kan tolkas på olika sätt, och därmed inte bli användbara i uppföljningen och i analyserna. För ökad måluppfyllelse krävs fortsatt kvalitetssäkring av nyckeltalen.
Individ- och familjeom sorg	Det familjecentrerade arbetssättet ska utvecklas och implementeras bland annat genom att familjecentraler inrättas i stadsdelen samt att de öppna och uppsökande aktiviteterna förstärks	<p>För att förstärka förvaltningens arbete med barn och unga och stärka det tidiga och förebyggande arbetet har en förvaltningsgemensam strategigrupp bildats och en handlingsplan barn och unga tagits fram inom ramen för Temagrupp barn och unga.</p> <p>För att stärka det familjecentrerade arbetet har 1,5 koordinatorsjänster tillsatts from andra halvåret 2017.</p>
	Försörjningsstödet ska utökas under sommarmånaderna för barnfamiljer	Uppdraget är genomfört.

Områden	Uppdrag	Kommentar
	Personalomsättningen inom Individ- och familjeomsorgen ska minska	<p>Handlingsplan för enhetschefernas arbetsmiljö har upprättats och arbetet med identifierade åtgärder pågår.</p> <p>Arbetet med att omstrukturera och kvalitetsutveckla organisation och arbetssätt på barn och familjeenheten pågår enligt plan. Förstärkning av ledningsstrukturen har skett med ytterligare en enhetschef.</p> <p>Kompetensförsörjningsplaner har tagits fram på samtliga nivåer. En rad aktiviteter har genomförts, t.ex. deltagande på universitetets arbetsmarknadsdagar, yrkesfrukost, tillsättning social administratör Barn och familjeenheten, extra lönesatsning för socialsekreterare och utökade lokaler för de delar av verksamheten som sitter på Selma kontoret.</p>
Förskola och skola	Andelen behöriga till gymnasiet ska öka	<p>Uppdraget är genomfört utifrån beskrivning men trots utvecklingsarbetet så har andelen behöriga elever till gymnasiet minskat gentemot föregående år.</p> <p>Formerna för det kollegiala samlärandet har utvecklats bl.a. genom 1-16 arbetet och lärgrupper på alla nivåer. Utvecklingen av elevledda utvecklingssamtal har fördjupats under året.</p> <p>Utvecklingen av bedömningsprocessen har påbörjats genom Bedömning för lärande (BFL) inom skola i samarbete med Center för skolutveckling (CFS).</p> <p>Förstärkning har gjorts för att skapa förutsättningar för det pedagogiska ledarskapet och insatser för att minska den administrativa arbetsbördan har genomförts bl.a. genom att samordna det administrativa närstödet till chefer och inrätta en intendentorganisation inom skola som verkar som kvalificerat stöd till rektor för att skapa förutsättningar för rektorns pedagogiska ledarskap där rektorer fått mer tid till att vara med under lektionstid och föra en dialog med lärarna kring undervisningsfrågorna.</p>
	Skolan ska i ökad omfattning kompensera för elevers olika förutsättningar på elev- och skolnivå	Inväntar nya grundskolenämndens resursfördelningsmodell.
	Under 2017 ska arbetet mot mobbning och andra kränkningar stärkas genom utbildning och utvecklade processer	Skolan sammanställer terminsvis antalet samlade anmälningar per enhet till huvudmannen och återrapporterar dem i uppföljningsarbete i Stratsys. Analys av kartlagda mönster i enhetens sammanställning lyfts in i enheternas planer i arbetet kring trygghet och studiero. Likabehandlingsplaner finns på samtliga enheter. Planerna revideras årligen utifrån den analys av händelser som skett i verksamheten.
	Andelen elever med godkända betyg i alla ämnen ska öka	<p>Uppdraget är genomfört utifrån beskrivning men trots utvecklingsarbetet så har andelen elever med godkända betyg i alla ämnen minskat gentemot föregående år.</p> <p>Formerna för det kollegiala samlärandet har utvecklats bland annat genom 1-16 arbetet och lärgrupper på alla nivåer. Utvecklingen av elevledda utvecklingssamtal har fördjupats under året.</p> <p>Utvecklingen av bedömningsprocessen har påbörjats genom Bedömning för lärande (BFL) inom skola i samarbete med Center för skolutveckling (CFS).</p>

Områden	Uppdrag	Kommentar
	Stadsdelen ska aktivt verka för att så många barn som möjligt utnyttjar möjligheten till förskola eller pedagogisk omsorg	Norra Hisingen har en central handläggning kring ansökan och placering inom förskola och skola med uppdrag att informera vårdnadshavare om deras möjligheter till förskola och pedagogisk omsorg. Information återfinns även via Göteborg stads hemsida. Enheterna informerar i direkt kontakt med vårdnadshavare om deras möjligheter till förskola och pedagogisk omsorg. Pedagogisk skolbarnomsorg erbjuds på samtliga skolor. Öppen förskola erbjuds i stadsdelens tre primärområden: Öppna förskolan Backa Rimsmedsgatan, Öppna förskolan familjecentralen Tuve, Öppna förskolan Norra parken Kärra
	Skolan ska erbjuda kurser i feministiskt självförsvar.	Skolan har inom ramen för verksamheten erbjudit kurs i feministiskt självförsvar via F.S.G - Feministiskt självförsvar Göteborg. F.S.G:s mål med kursen i feministiskt självförsvar är att tjejer ska få både ökad trygghet, självkänsla och självförtroende efter en kurs. Det leder också till att de både känner och vet att de har rätt att försvara sig. Utöver det får eleverna även förbättrad kunskap om sina juridiska rättigheter. Självförsvaret utgår från en feministisk analys av samhället, där vi vet att det främst är tjejer som utsätts för sexuella trakasserier, våld och känner vardagsrädsla Kursen i feministiskt självförsvar har på högstadieskolor erbjudits genom elevens val alternativt efter skoltid.
	Lärares och rektorers administrativa börda ska minska	Handlingsplaner är framtagna och arbete utifrån framtagna handlingsplaner pågår. Sektorns arbete med att samordna administrationen har fortgått under 2017 bl.a. genom sektors gemensamma nätverksträffar för samtliga administratörer och chefstöd. Fokus ligger i att kvalitetssäkra de administrativa processerna och att stärka det administrativa närstödet till chefer samt verksamhetsstödet så att lärare och rektorers administrativa arbetsbörda minskar och förutsättningarna för det pedagogiska ledarskapet stärks. Dessutom startade den planerade åtgärden med intendentsstöd inom skolan i augusti. Resultatet ifrån utvärderingen av intendentsstödet till rektorer och skolenheter som gjordes i november visar att 85% av rektorerna upplever avlastning kring administrativa arbetsuppgifter. Resultatet ifrån utvärderingen av det administrativa närstödet till både rektorer och förskolechefer som genomfördes i november visar att 60% av samtliga enhetschefer inom sektorn är nöjdare med sitt administrativt närstöd jämfört med tidigare år samt att dem upplever att de får mer avlastning kring de administrativa arbetsuppgifterna. Åtgärderna utifrån handlingsplanerna har medfört att rektorerna i större utsträckning har kunnat ägna sig åt det pedagogiska ledarskapet bl.a. genom att närvara under lektionstid och föra närmare dialoger med lärare kring undervisningen.
	Generationsmöten mellan unga och äldre ska prövas i alla stadsdelar	Ett samarbete med Ellen Key skolan och äldreomsorgen har påbörjats.

Områden	Uppdrag	Kommentar
Äldre	Modellen interprofessionell teamsamverkan med utgångspunkt i personcentrerad vård ska införas i alla stadsdelar inom äldreomsorgen	Den centrala handlingsplanen för personcentrerat arbetssätt är godkänd och har införts i samtliga verksamheter under 2017. Ett långsiktigt arbete som ska gå hand i hand med salutogent arbetssätt.
	Förvaltningen ska jobba aktivt med att utveckla arbetsmiljön inom hemtjänsten	Handlingsplanen för förbättrad arbetsmiljö har lyft fram undersköterskornas egna åtgärdsförslag, varav flera är vidtagna. Hållbara scheman för att minska stress och belastningsskador. Uppföljning sker genom medarbetarenkät och det systematiska arbetsmiljöarbetet.
	Arbetet med attraktiv hemtjänst ska fortsätta	Pågår men förberedelse och anpassning till LOV-ersättningen påbjuder översyn av kostnader som kan påverka Attraktiv hemtjänst.
	Förvaltningen ska utreda och öppet pröva möjligheten att söka pengar ur potten för ett hållbart arbetsliv	Under hösten har fem ansökningar till NAV gjorts från sektorn om stimulansmedel för ett hållbart arbetsliv, ansökningar inom: <ul style="list-style-type: none"> • Hälsocertifiering av Sdf Norra Hisingen sektor Äldreomsorgen • Hälsoschema och schema som stärker dag och nattpersonalens samverkan • Hälsospåret - en breddning av rehabiliteringsinsatser och förebyggande hälsoarbete. • Bäckebo säbo och Backa ordbö i kompetens- och logistiksamverkan • Kompetenssatsning i kommunikation, samtalsmetodik och arbetssätt för stärkt arbetsmiljö och hälsa. Nämnden för Arbetsmarknad och vuxenutbildning beslutade i december 2017 att bevilja stimulansmedel för Hälsoschema och schema som stärker dag och nattpersonalens samverkan.
	Stöd ska ges till de enheter som vill gå vidare med att drivas som Intraprenad	Under 2018 fortsätter förberedelser för intraprenad inom särskilda boenden genom workshop, medskapande processer ute på arbetsplatserna och andra utbildningsinsatser för chefer och medarbetare. Ett förslag till avtal med stadsdelsnämnden är under framtagning och processas internt.
	Arbetet med personal- och boendeinflytande ska fortsätta på övriga enheter	Fortsatt arbete med delaktighetskonceptet där hyresgäster tillåts och uppmuntras att vara delaktiga i omsorgen, medarbetare är delaktiga i beslutsfattande kring den egna verksamheten. Medarbetare och chefer erbjuds kompetensutveckling inom reflektion, demens, existentiella samtal, MI-samtal, grupputveckling.
	Utsläpp på grund av resor samt transporter i och utom stadsdelen ska minska	Förvaltningen arbetar sedan flera år med att styra om förvaltningens fordon till mer miljövänligt bränsle. Cyklar, elcyklar m.m. köps in som alternativ där det passar verksamheten. Medarbetare kan köpa västtrafikkort genom löneavdrag och uppmuntras att cykla genom olika cykelförmåner.

Områden	Uppdrag	Kommentar
Miljö och klimat	Att jobba aktivt utifrån " Stadsutveckling Norra Hisingen" tillsammans med övriga staden	Stadsdelsförvaltningen fortsätter verka för en god samverkan med ansvariga fackförvaltningar i centralt och för att vara med i tidiga skeden av stadsutvecklingsprojekten i stadsdelen. Ett sådant arbetssätt ger förutsättningar för att det sociala perspektivet får större genomslag i projekten samt i arbetet för en sammanhållen stadsdel. Förvaltningen skall färdigställa ett kunskapsunderlag som beskriver primärområdenas utvecklingsbehov utifrån ett stadsutvecklingsperspektiv vilket blir en viktig utgångspunkt för dialogen med fackförvaltningarna och andra nämnder. Samhällsbyggnadsrådet är ett viktigt forum för avstämning och information mellan förvaltning och nämnd och kan utvecklas till att också innefatta frågor rörande medborgardialog.
Stadsutveckling och bostäder	Alla elever i grundskolan ska erbjudas minst ett scenkonstbesök	Alla elever har erbjudits minst ett scenkonstbesök.
Kultur	Kultur- och musikskolan ska byggas ut så att kön försvinner.	Under 2017 har kvalitetsarbetet fokuserats på att tillgängliggöra och bredda verksamheten utifrån Jämlikt Göteborg samt att öka delaktighet och inflytande i verksamheten. Målet med att minska kön har främst omhändertagits genom att öka representationen av de barn som haft lågt deltagande. Metodutveckling för att nå fler unga i målgruppen 16-19år har genomförts i gymnasiets förberedelseklasser för nyanlända samt SÄR gymnasiet.
	Andelen chefer födda utanför Norden ska öka kraftigt och aktivt följas upp	Förvaltningen har ökat andelen chefer födda utanför Norden från 5 till 6 procent. Förvaltningen har inte i tillräckligt stor grad lyckats med att få kvalificerade sökanden med ursprung utanför Norden för att få den effekt som önskats. Bland de medarbetare som anmäler intresse till stadens satsning Morgondagens chef har sökande födda utanför Norden särskilt uppmärksammats vilket kan komma ge resultat på sikt.
Personal	Andelen kvinnliga chefer inom manligt dominerade verksamheter ska överstiga andelen kvinnor inom samma verksamhet	Förvaltningen har inga sådana verksamheter
	Friskvårdsbidraget ska höjas med 200 kronor per person	Uppdraget genomfört
	AV den arbetade tiden i Göteborgs stad ska max 5 procent utföras av timanställd personal. Den arbetade tiden som utförs av timanställda ska redovisas på enhetsnivå samt i antal personer kvartalsvis till nämnden.	Se avsnitt 7.1
	Normen för utannonserade tjänster ska vara heltid. All annan annonsering av tjänster ska beslutas av HR-chefen och redovisas kvartalsvis till nämnden.	Se avsnitt 7.2

Områden	Uppdrag	Kommentar
	Sjuktalen ska minska, framför allt i utsatta personalgrupper	<p>Fokus har varit på rehabiliteringsarbete mellan närmaste chef och HR-specialist. Åtgärder har gjorts för de verksamheter som ligger högt för att minska sjuktalen. Inom verksamheterna har man arbetat med systematisk uppföljning av sjuktalen, tidiga insatser och riktat stöd till de verksamheter med hög sjukfrånvaro. Långtidssjukskrivna medarbetare deltagit i aktiviteter för att komma i arbete inom eller utanför kommunen, via Omställningsfonden. Fortsatt arbete har gjorts för att minska enhetschefers arbetsbörda som särskilt utsatt grupper.</p> <p>Inom äldreomsorgen har man fortsatt att arbeta med delaktighetskonceptet och dialog som medel för att nå ökad hälsa. Hälsospåret ett projekt har funnits under året där långtidssjuka medarbetare erbjudits 10 veckors program vilket givit ett positivt resultat.</p>